

Munkaadó és kiadóhivatal

SZUBOTICA

ZMAJ JOVIN TRG 3

Telefonok

Kiadóhivatal 8-58

Munkaadó és kiadóhivatal 5-10, 8-53

NAPILÓ

Egy évfolyam 165 dinár

egy hónapra 55 dinár

Minden nap, kivétel a
szombatnapon és
szünetnapokon

XXIX. ÉVFOLYAM

SZUBOTICA, 1928. NOVEMBER 29.

325. SZÁM

CSÜTÖRTÖK

Az oktatásügy depolitizálása

(k) Azoknak a tárgyalásoknak egyikén, melynek a készülő iskolatörvénnyel szemben meglévő aggodalmak eloszlatása volt a feladata, a közoktatásügyi miniszter azt a kijelentést tette, hogy majd depolitizálni fogja az iskolai felügyeletet s az inspektorokat még a politikai gyűlések látogatásától is el fogja tiltani.

A legnagyobb mértékben helyeseljük nem a tervbevetett intézkedést, hanem azt az elvi alapot, melyen a célzott intézkedés nyugszik. Depolitizálni kell a tanfelügyeletet, mondja a közoktatásügyi miniszter s mi azzal egészítjük ki megállapítását, hogy nemcsak a tanfelügyeletet kell depolitizálni, hanem az iskolát is, depolitizálni kell még az iskolai törvényjavaslatot is.

Nem tagadjuk: a hivatottság jelét látjuk abban az intézkedésben is, amit az iskolák minisztere kilátásba helyez, de nem ismerhetjük el, hogy a tanfelügyelet depolitizálásával eleget tettünk már annak az ármentesítő kötelességnek, aminek vállalása és teljesítése legnagyobb értékünket, az iskolákat mentesítene a politika árlától. Hiába depolitizálják a tanfelügyelőket, ha az iskolaigazgatók politizálhatnak tovább, ha politizálhatnak tovább a tanítók és tanárok s politizálhatnak a katedrán is és az igazgatói irodában is. Hiszen az ellen nem lehetne kifogásunk, hogy a tanárok, tanítók, vagy a tanügyi adminisztráció tisztviselői ne élhessenek állampolgári jogaikkal, ne lehessenek politikai pártoknak tagjai s ne vehessenek részt politikai pártok agitációjában. A teljes politikai szabadságot követeljük a magunk számára, nem helyeselhetjük hát ennek megtagadását másoktól sem. Mi attól tartunk, hogy ha a tanároknak, tanítóknak, vagy tanfelügyelőknél megtiltják a politikai aktivitást az iskolán kívül, hát majd annál buzgóbban, annál szenvedelmesebben, annál elfogultabban fognak politizálni az iskola falain belül. Pedig nekünk s velünk a kultúra minden barátjának, csak ez ellen van kifogásunk. Csak politizáljon a tanító és politizáljon a tanfelügyelő is, de ne az iskolában. Az iskolában legyen tanító s a pártkörben legyen politikai. És ne megfordítva: az iskolában politikus és a pártkörben tanító.

Depolitizálni az iskolát, — ez lenne a leggyönyörűbb, legtermékenyebb kulturpolitika. Ami eddig a »vegyelemzés« gyűjtőszava alatt a kisebbségi sors krónikájában olyan szomorú bőséggel gyűlt össze, az mind politizálás volt. Politika volt a vezetőknél tabu-ként való tisztelete is az anyanyelv rovására s a szülői nyilatkozat ellenére. Politizálás volt az iskolaigazgatóknak versengése is, hogy ki mulja felül a másikat ennek az iskolai politikai rendszabálynak alkalmazásában. Az iskola vagy politizál, vagy tanít. Mindkettőt egyszerre nem tudja elvégezni. Az iskola vagy nemzeti s akkor tanít, mert van-e a nemzetnek nagyobb kincse, mint a tudás, vagy nacionalista és akkor politizál. S van-e a nemzetnek nagyobb veszedelme, mint a politika elterelődése iskola, gazdasági élet és köznevelés felett?

A kulturpolitikának éppen az volna a feladata, hogy termelő, teremtő munkásságu embereket neveljen az iskolákra bízott gyermekekből, olyan polgárokat, akik nemcsak éltetni tudják a hazát, de dolgozni is tudnak érte. A politika szellemét száműzni kell az iskolából. De száműzhetette-e az a rendszer, amelyik a lelkiismeret kényszerét teremtette meg a lelkiismeret szabadsága helyett, amelyik nem a gyermek-től kérdezte meg, hogy milyen anyanyelvű és milyen nemzetiségű, hanem a gyermeket besorozta szerbnek, németnek, vagy magyarnak s a példák tanúsága szerint sokszor olyan anyanyelvűnek deklarálta, hogy azután a gyermek kinevezett anyanyelvű nem tudta megszólítani az anyját.

Már-már azt hittük, hogy az iskolának ez a szelleme csak átmeneti jelenség volt s történelmi emlékké vált az impériumváltozás természetesen khaotikus korszakából. Egymás után jelentek meg miniszteri intézkedések, melyek, ha nem is a fogantatás cselekedeteivel, de mégis éltették és jogosulttá tették ezt a reménységet. S most az iskolatörvény javaslatából azt

kell látnunk, hogy a törvényjavaslat tervezett rendelkezései nem állnak zavartalan összhangban a rendeletek intézkedéseivel. Mintha a rendeletek az iskolák depolitizálásában már megszűntek volna, mint amilyen utat most az iskolatörvény készíti megadni s mintha az iskolatörvény nem számítolná le mindazt az ered-

ményt, ami a közoktatásügyi miniszter és hivatali elődjei közül egyesek ezen a téren már dicséretreméltó elhatározással megtettek.

A most folyó tárgyalásoktól várjuk azt az eredményt, hogy az iskolatörvény ne visszaesést, hanem haladást jelentsen éppen a miniszter programjának megvalósulása felé.

Ófelsége visszaérkezett a fővárosba

A költségvetés letárgyalása előtt nem lesz változás a politikai helyzetben Vita a parlamentben a repülőszerecsétségekről — Popovics agrárreform-miniszter betérjlesztette a nagybirtokok likvidálásáról szóló törvényjavaslatot

Bizonytalan időre elnapolták a parlamentet

Beogradból jelentik: Ófelsége Alekszandar király szerdán este visszaérkezett Topoláról Beogradba. A király visszaérkezésétől a politikai élet megélénkülését várják és azt hiszik, hogy rövidesen szőnyegre kerül a lappangó válság megoldásának kérdése. Kormánykörök azonban azt hangoztatják, hogy a költségvetési törvény meghozatala előtt nem lehet szó semmiféle változásról. Erre mutat az a körülmény is, hogy a demokrata párt vezetői szerdán konferenciát tartottak, amelyen a parlament további munkájáról tanácskoztak és különböző követeléseket állítottak fel, amelyek rövid időn belül nem teljesíthetők.

A demokrata párt vezetőinek konferenciája

A demokrata párt miniszterei és vezető képviselői szerdán délelőtt az építésügyi minisztériumban konferenciát tartottak. A konferencián elhatározták, hogy követelni fogják a kormánytól, hogy még a költségvetés letárgyalása előtt tárgyalja le a parlament a dalmáciai agrártörvényt, a korrupció elleni törvényt, a paraszti adósságok likvidálásáról szóló törvényt és végül a községi törvényt. Mint legsürgősebbet, a dalmáciai agrártörvény letárgyalását követelik a demokratáktól.

A konferencia után Davidovics Ljuba felkereste a miniszterelnököt, akinek előadta a demokrata párt kívánságait. Davidovics az újságíróknak a következőket mondta:

— A demokrata pártnak a dalmáciai agrártörvény kérdésében elfoglalt álláspontja az én és Angyelinovics Grga építésügyi miniszter nyilatkozataiban van leszögezve. A dalmáciai agrárviszonyokat rendezni kell, akármilyen névvel jelöljük is meg a viszonyt a földbirtokosok és a földművesek között. A törvényt meg kell hozni még a költségvetés letárgyalása előtt, ha a demokrata pártnak a kormányban való maradására számítanak.

A pártvezérek megegyeztek a parlament elnapolásában

Szerdán elintéztést nyert a parlament elnapolásának kérdése. A radikálisok hosszabb időre akarták elnapoltatni a parlamentet, de ezt a demokratáktól épen követelésekre való tekintettel elleneztek. A pártvezérek konferenciáján azután létrejött a megegyezés olyként, hogy a parlament a napirend letárgyalása végett délután is ülést tart, azután bizonytalan időre elnapolja magát, de a szünet nem fog hosszabb ideig tartani.

A pénzügyi bizottság a jövő héten kezd tárgyalni az új költségvetést

Az új költségvetést a pénzügyi bizottság már a jövő héten tárgyalás alá veszi. A kormány reméli, hogy a pénzügyi bizottság gyorsan fogja letárgyalni a költségvetést és a parlament még az év vége előtt megkezdheti a plenáris tárgyalást.

A parlament ülése

A parlament szerdai ülését délelőtt 11 órakor nyitotta meg Kujundzics Mihailó alelnök, kevésszámú képviselő jelenlétében.

A jegyzőkönyvhöz Lazics Voja és Szaulics Novica földművespártiak szölköztek hozzá, majd Lazics Voja indokolta meg sürgősségi javaslatát a katonai törvény kiegészítéséről. Lazics hivatkozott azokra a szabálytalanságokra és igazságtalanságokra, amelyek 1912-től 1918-ig történtek és kérte a hadügyminisztert, hogy fogadja el a sürgősségi javaslatot.

Hadzsics Szteván tábornok hadügyminiszter kijelentette, hogy a sürgősségi javaslatot nem fogadhatja el, mert a minisztériumban kidolgozás alatt áll a hadsereg szervezetének módosításáról szóló törvényjavaslat. A parlament a sürgősségi javaslatot elutasította.

Vujics Dimitrije indokolta meg ezután sürgősségi javaslatát Karabasa Péra idjosi községi bíró felfüggesztése ügyében. Beszéde alatt érdekes incidens játszódott le Korosec miniszterelnök és Lazics Voja közt. Korosec a kormány egyes tagjaival beszélgetett, mire Lazics odaszölközött Vujicsnak:

— Ne beszélj, míg a miniszterelnök be nem icjezi a konferenciáját.

Korosec erre ingerülten rászölközött Lazicsra:

— Vojo, nem vagy te guvernánt!

A földművespártiak nagy lármát csaptak és a padokat verdesték.

Korosec: Én ép olyan képviselő vagyok, mint te.

Lazics: De te miniszterelnök vagy és ide kell figyelned.

Korosec kiment a teremből, mire Vujics az elnök felé fordulva így szólt:

— Hol van a miniszterelnök? Miért menekült ki?

Énök: A miniszterelnök urat sürgősen kihívták, de mindiárt vissza jön.

Vujics Dimitrije ezután befejezte beszédjét, amelyre az időközben visszatért Korosec azonnal válaszolt és kijelentette, hogy a sürgősségi javaslatot nem fogadhatja el, mert ebben az ügyben még folyik a vizsgálat. A parlament a sürgősségi javaslatot elvetette.

Vujics Milorád igazságügyminiszter válaszolt Petelján Joszip szocialistának az amnesztia ügyében hozzántéztett interpellációjára. Petelján nem volt megelégedve a miniszterelnök válaszával, amelyet azonban a többség tudomásul vett.

A hadügyminiszter a repülőgép-anyagbeszerzésről

Hadzsics Szteván hadügyminiszter válaszolt Lazics Vojának és társainak a repülőgép-anyagbeszerzésről szóló interpellációjára. A hadügyminiszter kijelentette, hogy nálunk semmivel sem több a repülőszerecsétségek mint másutt. Ebben az évben november tizenötödikéig kilenc veszteségünk volt, míg Olaszországban ugyanennyi idő alatt 85. A szerencsétlenségek nem a rossz anyag miatt következnek be. Ha az interpelláló uraknak erre vonatkozólag vannak adatai, terjesszék azokat be. Az az okmány, amelyet ebben a kérdésben egy noviszadi lap közölt, nem katonai helyről származik, hanem egy magániroda tulajdona volt. Az anyagot, amelyről az okmányban szó van, nem vette meg a hadsereg. Dinics ellen folyik a vizsgálat.

A hadügyminiszter végül felhívta a képviselőket, hogy hagyjanak fel ezzel a kampánnyal, mert a beszerzett repülőanyag jó. Hisz Lazics Voja és Vujics Dimitrije objektivitásában és hazafiságában, mert ők tartalékos tiszték. A parlament, ha kívánja, találjon utat és módot arra, hogy meggyőződjék a beszerzett repülőgépek használhatóságáról. A hadügyminiszter azzal fejezte be beszédét, hogy meg kell bélyegezni azokat, akik a hadseregbe vetett hitet meg akarják rendíteni.

Vujics Dimitrije válaszolt a hadügyminiszternek és okmányokat olvasott fel, majd örömeinek adott kifejezést, hogy ezt az affért megakadályozhatták. Hosszasan beszélt a repülőszerecséltenségekről.

Lazics Voja kifogásolta a hadügyminiszter alluzióját a képviselők hazafiságára és utána a hadügyminiszter kijelentette, hogy nem kételkedik Lazics és Vujics hazafiságában.

Végre a napirend

Rátértek ezután az ülés napirendjére: a hadikártalanítási bizottság egy tagjának megválasztására. A hadikártalanítási bizottságba Nikolics Tesmán radikálisan választották be 130 szavazattal. Korosec, Vukicsevics, Davidovics és Cvetkovics Dragisa I—1 szavazatot kaptak.

Az ülést félkettőkor félbeszakították és folytatását délután félhatra tűzték ki.

A délutáni ülésen Vujics Milorad igazságügyminiszter rövid exozézia után minden vita nélkül megszavazták az Olaszországgal kötött kölcsönös jogvédelmi szerződésről, majd az

Ausztriával kötött kölcsönös jogvédelmi szerződést is.

A napirend következő pontja a katasztréről szóló törvényjavaslat volt. Szubotics Nikola pénzügyminiszter a kataszteri fölmérések nagy jelentőségét méltatta exozéziájában.

Az általános vitában több szónok nem jelentkezett és névszerinti szavazással általánosságban elfogadták a javaslatot. A részletes vitában Lazics Voja szólal fel, majd a javaslatot harmadszori olvasásában is elfogadták.

Ezután az elnök bejelentette, hogy Popovics Dáka agrárreformminiszter betértesztette a nagybirtokok likvidálásáról szóló törvényjavaslatot, amelyre a sürgősség kimondását kérte. A Ház a sürgősséget meg is szavazta, majd az egyes pártvezérek előzetes megegyezése alapján megválasztották a javaslatot letárgyaló bizottságot, amelybe egy radikális, mint a demokrata listán csaknem kizárólag vajdasági képviselők kerültek be. A radikális listán Sterlitzky Dénes, a demokrata listán pedig Kerepessy Vince képviselő neve is szerepel.

A parlament ülése este fényolckor ért véget. A legközelebbi ülést írásban hívják össze.

A radikális klub ülése

A parlament ülése után a radikális klub tartott rövid ülést, amelyen felkérték a képviselőket, hogy a parlamenti bizottságok munkájában fokozott mértékben vegyenek részt. Különösen a törvényhozó és a pénzügyi bizottság tagjait figyelemztették, hogy minél nagyobb tevékenységet fejtsenek ki.

Siflis Szabadkai néven fog játszani a Bástyában

A szezon befejezése után a Ferencvároshoz megy át Siflis

Budapestről jelentik: Szerdán végre végérvényesen elődolt Siflisnek, a SzAND világhírű kapusának elhelyezkedési problémája. Miután a Sabáriával való amerikai turázást különféle akadályok miatt kellő időre nem lehetett rendezni, a szombathelyi csapat kénytelen volt Siflis szerződését elejteni.

A mexikói utazás megihusulása után Siflis Budapesten maradt, ahol a Ferencváros megismételte szerződési ajánlatát. A Ferencváros felajánlotta Siflisnek, hogy szerződtesse, azonban csak a tavasszal tudná foglalkoztatni, miután jelenleg el van látva kapusokkal. Addig Siflis a szegedi Bástyához szerződik, amely őt a szezon végéig átadja a Ferencvároshoz.

Siflis, aki kedden részt vett a Ferencváros tréningjén, elfogadta az ajánlatot és szerdán aláírta a szerződést, amely őt a Bástyához köti, mint profi játékost. A kiváló szuboticei játékosnak vasárnap már meg is lesz a premierje Szegeden, amidőn a Bástya kapuját fogja védeni az Újpest elleni bajnoki mérkőzésen.

Siflis »Szabadkai« néven fog szerepelni a Bástyában, amely egyébként a szuboticei kapus szereplése miatt bizonyos tekintetben zavarba jutott. A magyar profiszabályok ugyanis kimondják, hogy valamely egyesületben legfeljebb három külföldi játékos lehet a Bástyának viszont Siflissel együtt a bécsi Weigelhoffer, valamint a romániai Schwarz és Possak személyében négy külföldi játékos lehet. Emiatt a Bástya már kérdést is intézett a profiszövetséghez, amely azonban nem teljesítette a Bástya kérelmét.

A Bácsmegeyi Napló budapesti tudósítójának értesülése szerint a Bástya ennek dacára is szerepeltetni fogja Siflist és egyelőre úgy oldja meg a problémát, hogy valamelyik külföldi játékosát pihenteti. A szegedi csapat egyébként reméli, hogy a kérdés rövidesen kedvező rendezésre kerül, amennyiben az MLSZ-hez fordul a szabály megváltoztatása érdekében és kéri, hogy a külföldről származó magyar nemzetiségű játékosokra ezt a szabályt ne vonatkoztassák.

A nagy per kis tanulságai

Az Erdélyi-ügy tárgyalásán megbukott a törvényszéki német tolmács — A fiatal boncolóorvos vizsgáztatása

— A Bácsmegeyi Napló budapesti szerkesztőségétől —

A szuboticei törvényszék főtárgyalási terme pontos utánzata annak a főtárgyalási teremnek, amelyben most az Erdélyi-ügy izgalmai teszik forróvá a levegőt. Második hete perog a szenzációs film, amely élethűen, plasztikusan mutatja azt a feneketlen romlottságot, amelyekkel át- és átítatódott az az Erdélyi Béla nevű huszontöteves, pubiarcu fiatalember, akinek arcán most már egyre gyakrabban váltja fel a fiatalság egészséges pirját a kelepécebe került bűnöző fakó-sápadtsága.

Az elnöki székben borotváltarcu fiatal férfi. Két bírótársa korban, rangban messze előtte jár még s: ez bírótársa korban, rangban messze előtte jár mégis: ez — iskolát csinált. Klasszikus a tárgyalás vezetése — állapította meg egyik felszólalásában Gál Jenő a védő és ezt a megállapítást ma már mindenki aláírja, aki csak egy órát is töltött az izgalmaival tulfutott teremben. Schadl teljesen szakított a régi rendszerrel, amely folyamosan beszélni hagyta a vádlottat és csak akkor vette keresztkérdések alá, amikor már elmondotta valamit. Schadl az első perctől kezdve a kérdések pergőtüzével árasztotta el a vádlottat úgy, hogy Erdélyi kihallgatásának két napja izgalmas párbeszéd képét mutatta. Már itt kitűnt, hogy Schadl mennyire ura az anyagnak, mennyire ismeri a nagy per legjelentéktelenebb momentumát is, de az is kiderült, hogy Erdélyi memoriatja is jó és a huszónapos vizsgálati fogság egyáltalán nem törte meg.

Erdélyi kihallgatása után lanyhult a tárgyalás menetének tempója. Az osztrák tanúk kihallgatása vontatottan folyik, amiben nem kis része van a törvényszék német tolmácsának, akiről egyszerűen az derült ki, hogy nem tud németül. Rekedt trombitaroccságra em-

lékeztető hangja ellepte és unalommal permetezte be a tárgyalótermet. A közönség nem egyszer szisszent fel a szolgai módon, csaknem konyhanémetséggel produkált fordítások hallatán. Az unalom hosszú negyed-óraiban milyen jó érzés volt visszaemlékezni régmúlt időkbe, amikor a szuboticei törvényszék tárgyalásain haldani kitűnő princípálisom dr. Szilassy Fülöp ragyogó német tudása adta vissza egyszerű bajnoki sváb parasztok primitív dialektusát...

A boncoló orvos kihallgatásánál aztán végleg megbukott a tolmács. Az orvosi szakkifejezések, terminus-technikusok olyan ismeretlenek voltak előtte, hogy Schadl elnök kénytelen volt Minnich professzort felkérni a tolmácsolásra, erre se igen volt még példa.

A boncoló orvos kihallgatása egyik legfontosabb momentumára ennek a szenzációkban bővelkedő bűnpernek. Dr. Hans Lagner gráci kórházi alorvos mindössze huszontöteves. A millstatti borzalmak idején tehát még alig mult huszonhárom esztendő és két hónap óta volt orvosi diplomájának boldog tulajdonosa. Forgács Anna holtteste volt az első, amelyet felboncolt. Vékony, félszeg, halkbeszédű fiatalember, akit igazán nem volt művészet zavarba hozni. A vád képviselője követelt el hibát, amikor dr. Tans Lagnert »boncoló orvos«-ként állította a bíróság elé, holott a fiatal, kezdő orvos Forgács Anna holttestének boncolásánál csak a technikai részt, a holttest feldarabolását végezte. Aki csak egy kevéssé ismeri a boncolások lefolyásának mikéntjét, tisztában van azzal, hogy ezt a munkát az esetek túlnyomó nagyrésztében egy betanított és gyakorlott kórházi altiszt szokta végezni. Kényelmetlen érzés volt látni a szegény doktorát, amint

a védő és a védelem által beállított ellenőrző orvosszakértő egzaminálták, de végül mégis helyrebillentette az egyensúlyt, amikor kijelentette, hogy a véleményadás a boncolásnál jelen volt két másik orvosra tartozott, ő csak azért felel és ezt a megállapítását most is határozottan fenntartja, hogy Forgács Anna erőszakos haldítal halt meg, a szakértőkre tartozott azonban annak megállapítása, hogy kézzel, vagy zsinnyel fojtották-e meg és hogy megelőzőleg veronállal is kísérleteztek-e.

Amikor aztán Grell Frigyes millstatti vizsgálóbíró is igen határozott hangon és szinte ünnepélyesen jelentette ki, hogy soha egyetlen boncolásnál olyan muniციózus pontossággal nem jártak el, mint a szerencsétlen Forgács Anna boncolásánál — felengedett az a bizonytalan és nyomasztó hangulat, amely addig a termet megülte.

A krónikás azonban nem tudja magát elhárítani azt a gondolatot, milyen egyszerű lett volna ez az egész eset, ha Forgács Annának véletlenül Palicsra mennek nyaralni. Egészen biztos, nehezen talált volna sziklát Erdélyi Béla, — de talált volna a kiváló dr. Bariha Antalban olyan törvényszéki orvosszakértőt, akinek kristálytisza és megtámadhatatlan szakvéleménye elkerülhetetlenül az akasztófa alá állította volna a gyilkost.

k. f.

Bécsből jelentik: Az Erdélyi perben — mint ismeretes — Pachner dr. bécsi ügyvédnek a főtárgyaláson tett vallomása homlokegyenest ellenkezett azzal, amit Robitschek bécsi orvos a gráci vizsgálóbíró előtt mondott. A bécsi lapok munkatársai megkérdezték Robitschek dr.-t, aki kijelentette, hogy a millstatti fürdővendégek folyton zaklatták a boncolás miatt, de ő nem akarta az orvosi titoktartást megszegni és az érdeklődőket úgy rázta le magáról, ahogy tudta. Az a vallomása igaz, amit Grell vizsgálóbíró előtt eskü alatt tett és azt fogja vallani a főtárgyaláson is.

Elnökölhet-e a tartományi főispán városi közgyűlésen?

Érdekes vita Juga Velimir es Lukics Predrag főispán között a vrsaci közgyűlésen

Vrsacról jelentik: Vrsac város legutóbb megtartott november havi rendes közgyűlésén Lukics Predrag, a dunamelléki tartomány főispánja elnökölt Jovanovics Szvetolik polgármester üdvözölte a főispánt, aki néhány szóval megnyitotta a közgyűlést.

Dr. Juga Velimir országgyűlési képviselő szólalt fel elsőnek és tiltakozott az ellen, hogy a tartományi főispán foglalta el az elnöki széket. Kijelentette, hogy ez az első eset, hogy tartományi főispán törvényhatósági joggal felruházott város közgyűlésén elnököl. A főispán elnöklése Juga szerint veszélyes precedenst teremt és a törvény rendelkezéseivel ellentétben áll. A szerb törvény szerint ugyanis a főispán csupán a tartománygyűlésen elnökölhet, a magyar törvény szerint viszont csupán városi főispán vezethet városi közgyűlést.

Lukics Predrag tartományi főispán válaszában kifejtette, hogy ennek a kérdésnek a megvitatására nem tartja illetékesnek a közgyűlést. Ő annak az 1925-ben kiadott belügyminiszteri rendeletnek az alapján vállalta az elnöklést, amely a városi főispánok jogait a tartományi főispánokra ruházta át.

Dr. Juga: Miniszteri rendelet nem dönthet meg fennálló törvényt.

Dr. Mijatov Szvetomir felszólalásában azt fejtette, hogy mindkét félnek igaza van és éppen azért kellene az új városi törvényt mielőbb megalkotni, hogy az ehhez hasonló visszasságok megszünjjenek.

Ezután áttértek az interpellációkra. Baethge Herman a vagonhiány, Seitz János a hus és zsirák emelkedése, Gábris János pedig az optáns-ügyben interpellált. A főispán mind a három ügyben kilátásba helyezte, hogy illetékes helyen interveniálni fog az anomáliák megszüntetése érdekében.

Kanacski Vlada a vörhenyjárvány ügyében a városi főorvoshoz intézett kérdést. A tiszt főorvos válaszában kijelentette, hogy eddig 34 megbetegedés fordult elő, köztük halálos is. A védőoltások a szegények részére ingyenesek. A városnak még mindig nincs járványkórháza, holott a törvény minden tízezer lakos után tíz ágyas járvány pavillont ír elő, eszerint tehát Vrsacnak harminc ágyas kórházzal kellene rendelkeznie.

A polgármesteri jelentés felolvasása és tudomásulvétele után felolvasták a tartomány feliratát Korosec Antun dr. miniszterelnök-belügyminiszterhez. A feliratban azt kéri, hogy a belügyminiszter Vrsacon főispánt exponitúrát állítson fel és a dunamelléki tartomány főispánja évente három hónapot Vrsacon töltsön. Dr. Juga Velimir kijelentette, hogy itt sem szabad megállni, hanem arra kell törekedni, hogy Vrsac legyen a dunamelléki tartomány székhelye.

A közgyűlés végül fontos és a nemzetiségeket különösen érdeklő határozatot hozott: dr. Rosenber Miksa indítványára szótöbbséggel kimondták, hogy a közgyűlési jegyzőkönyveket a jövőben német nyelven is vezetni fogják, hiteles másolatok formájában.

Az angol király állapotában folytatódik a javulás

A walesi herceg a Tanganyika mellől haza indult

Londonból jelentik: Beláthatatlan embersokaság várakozott a Buckingham-palota főbejárata és a kerítés előtt kedden az esti órákban és várta, míg kiadják a hivatalos orvosi jelentést. Végre este kilenc órakor jött a hír a palotából, hogy

György király a keddi napot aránylag jól töltötte, a hőmérséklet nem olyan magas, mint megelőző este, az erőállapot is megnyugtató.

A tömeg a legnagyobb csendben oszlott szét abban a reménykedésben, hogy a király meg fog gyógyulni.

A szerda reggeli londoni lapok magánértesülések alapján

megnyugtatónak tartják a király állapotát

és azt írják, hogy minden remény meg van felépüléséhez. Valamennyi lap megírja, hogy

a walesi herceg a legrövidebb úton készül hazatérni keletről vadászatáról,

miután távirati értesítést kapott, hogy atyja beteg. A trónörökös több ízben táviratot váltott anyjával, a királynéval és Baldwin miniszterelnökkel, kedden pedig közölte táviratban, hogy ő és öccse felhészakítják a vadászatot, mert minél előbb atyjuk betegágya mellé akarnak lenni.

Baldwin miniszterelnök a walesi hercegtől a következő táviratot kapta:

»Atyánk betegsége miatt én és fivérem rögtön hazautazunk.«

A trónörökös a Tanganyika vidékén lévő Dodomban érte a király súlyos betegségének híre. Onnan 500 kilométer távolságra van Dar Es Salam, ahová vasut vezet. Mire a trónörökös és a gloucesteri herceg Dar Es Salamba érkezik, már várni fogja őket az Adenából rádióval odarendelt »Entreprise« brit csatahajó,

amely a királyi hercegeket hazahozza. A walesi herceg és öccse

csütörtökön délután fog a hadihajó fedélzetére szállani.

V. György angol király

Ez a cirkáló egyike a leggyorsabbaknak, sebessége óránként 33 csomó tehát körülbelül nyolc nap múlva érhet a hercegekkel Brindisibe, ahonnan a trónörökös és fivére vonaton fog hazautazni.

Egy szuboticiai ügyvédjelölt is a Röserben szerzett hamis érettségit

Az államügyész utasítást adott a rendőrségnek, hogy indítsa meg a nyomozást a hamis érettségi bizonyítványok ügyében

A budapesti Röser-intézet bizonyítványhamisítási ügyének Szuboticián újabb érdekes fejleményei vannak.

Az államügyészség szerdán utasítást adott a rendőrségnek, hogy indítsa meg a nyomozást a hamis érettségi bizonyítványok után, amelyek tulajdonosai ellen a törvény rendelkezései alapján fognak eljárni.

Amikor Röser A. Edvin a rendőrségen vallomást tett, kijelentette, hogy az utódállamokból is sokan jelentkeztek nála hamis érettségi bizonyítványért, úgyhogy az utódállamokban szintén nagymennyiségű hamis érettségi bizonyítvány van forgalomban. A szuboticiai rendőrség volt az első, amely Röser vallomása alapján nyomozást indított a hamis érettségi bizonyítványok után, a nyomozást azonban mielőtt bármilyen eredményt ért volna el, felfüggesztette és további intézkedésekért az illetékes minisztériumhoz fordult. A minisztériumtól ugyan még nem érkezett semmiféle utasítás a további nyomozást illetően, azonban a rendőrség most már anélkül, hogy bevárná ezeket az utasításokat, az államügyészség intézkedésére folytatja a nyomozást a hamis érettségi bizonyítványok tulajdonosai ellen.

A Bácsme gyei Napló munkatársa szerdán délelőtt értesült az államügyészség utasításáról, mire felkereste Csulinovics Ferdő dr. államügyészt, hogy az ügyre vonatkozóan felvilágosítást kérjen.

Csulinovics dr. ügyész kijelentette, hogy szerdán délelőtt valóban utasítást adott a rendőrségnek a nyomozás megindítására, mert

mindazok ellen, akiknek hamis érettségi bizonyítványuk van, akár felhasználták azt megélhetésük érdekében, akár nem, az ügyészség vádat emel.

— Az ügyészség illetes hatóságok utasítására, vagy pedig saját iniciatívájából intézkedett a nyomozás megindítása iránt? — kérdezte munkatársunk.

— Az érettségi bizonyítvány okirat — hangzott a válasz — az okirathamisítás pedig hivatalból üldözendő bűncselekmény, amely a büntető törvénykönyv szerint öt évig terjedhető börtönbüntetéssel jár. Az ügyészségnek tehát nincs szüksége felsőbb utasításra, ha ilyen esetről szerez tudomást, hanem kötelessége saját hatáskörében hivatalból lefolytatni a nyomozást.

— Az ügyészségnek van tudomása konkrét esetről?

— Eddig összesen hat esetben merült fel az okirathamisítás alapos gyanúja és az ügyészség egyelőre ebben a hat esetben indít nyomozást.

Előleg adott utasítást a rendőrségnek a nyomozás

megindítására. A hat személy között, akik ellen az okirathamisítás gyanúja felmerült,

vannak állam- és magántisztviselők, azonkívül egy ügyvédjelölt is,

az utóbbi különböző vizsgát tett és egy iratokozott be a jogra, amelyet elvégezt.

Munkatársunk közölte Csulinovics ügyésszel, hogy a budapesti nyomozás során szintén találtak olyan egyéneket, akik a hamis érettségi bizonyítvány alapján különbözőket tettek és doktori diplomát szereztek. Ezekre vonatkozóan felmerült a kérdés, hogy érvényes-e a diplomájuk vagy sem...

— A diploma feltétlenül érvénytelen — mondotta Csulinovics államügyész — mert hiányzik a törvényes alap.

Amennyiben tehát a szóbanforgó ügyvédjelölt érettségi bizonyítványáról megállapítják, hogy hamisított, a büntető eljárásról függetlenül a jogi diplomáját is érvénytelenné nyilvánítják.

Arra a kérdésre, hogy az ügyészség diplomáciai úton kérni fogja-e a budapesti rendőrségtől a hamis érettségi bizonyítványok tulajdonosainak névsorát, Csulinovics ügyész kijelentette, hogy ez már a rendőrség dolga és minthogy csak a budapesti rendőrség tudja megmondani, kiknek van hamis érettségi bizonyítványuk, valószínűleg kérni fogja a névsort.

Újabb letartóztatások várhatók Budapesten

Budapestről jelentik: Amikor Röser Alfréd Edvin és letartóztatott társait átkísérték az ügyészség fogházába és velük együtt a rendőrségről az ügyészségre tették át a bizonyítványhamisítási bűnyü aktáit, úgy látszott, hogy a rendőrségi nyomozás befejeződött ebben az ügyben.

Dr. Tyápay Ede referens ügyész referált az ügyben Sztrache Gusztáv főügyésznek, utána a bűnjelképpen kezelt hamis bizonyítványmásolatokat és az idevonatkozó feljegyzéseket, valamint

a hamis bizonyítványok tulajdonosainak összeállított névsorát a főügyészség utasítására visszaküldték a rendőrségre

azzal, hogy a közokirathamisítók közül még soknak a személye nincs felderítve.

A rendőrség elsősorban azért küldte át az iratokat az ügyészségre, hogy ott döntsenek arról, mi történjék rendőri szempontból a hamis bizonyítványok tulajdonosaival. Az ügyészség meg is hozta döntését, amely szerint

mindazok ellen el kell járni, akik hamis bizo-

nyítványt szereztek, mert ezek mind bűnrészesek közokirathamisításban.

Az ügyészségről szerdán délelőtt érkeztek vissza az iratok a főkapitányságra. Az intellektuális osztály referens tisztviselői nyomban hozzáláttak az iratok át tanulmányozásához s megbeszélést egymással: *mi módon fogják pontosan tisztázni, hogy kik kaptak hamis bizonyítványokat a Röser-intézetben.*

Megbeszélésükbe belevonták a különböző detektív-csoportokat is s a detektívek a délelőtti órákban már el is indultak a városba az újabb adatok beszerzésére.

Az ügyben újabb letartóztatások várhatók.

A detektívek azokat fogják behozni a főkapitányságra, akikről máris minden kétséget kizáróan megállapították a Röser-intézetben lefoglalt iratokból, hogy hamis érettségi bizonyítványt szereztek.

Leszállították a szuboticiai tanyai tanítók fizetését

Az állami főszámvevőszék rendelete a tanítók drágasági pótlékáról

Az állami főszámvevőszék a napokban rendeletet adott ki, amely szerint október elsejétől visszamenőleg a tanyai iskolákban működő tanítók és tanítónők drágasági pótlékát nem az eddigi szokás szerint a II. drágasági osztály, hanem a III. drágasági osztály alapján kell kiutazni. Ez annyit jelent, hogy a szállási tanítók és tanítónők fizetését október elsejével havi száz, illetve százötven dinárral csökkentették.

A főszámvevőszék rendelete nagy megdöbbenést keltett a szuboticiai tanyai tanítók körében, mert véleményük szerint a főszámvevőszék rendelete teljesen indokolatlan. Szuboticián ugyanis az a helyzet, hogy a tanyai iskolák közé számították mindazokat az elemi iskolákat, amelyek a városi kapu kívül esnek, így a Páliesi-úton levő elemi iskolát, a páliesi iskolát, a Vársártéren levő iskolát, a járványkórház mögött levő iskolát és a Majsai-úton levő elemi iskolát is. A rendelet értelmében a pénzügyigazgatóság mindezeknek az iskoláknak tanítóitól le fogja vonni a száz, illetve százötven dinár havi különbözetet október elsejétől visszamenőleg. A főszámvevőszék azzal indokolja rendeletét, hogy a tanyákon olcsóbb a megélhetés és a tanyai piacokon az élelmiszerek árai jelentősen olcsóbbak mint a városokban.

A rendeletet kézhezvétele után a szuboticiai tanyai tanítók nyomban értekezletre ültek össze Szuboticián. Az értekezleten szenvedélyes vita fejlődött ki és a vita folyamán tiltakoztak a rendelet ellen. Elhatározták, hogy felkerik a pénzügyminisztert, hogy a rendeletet érvénytelenítse. A tanítók határozati javaslatokban azzal indokolták a kérelmet, hogy az úgynevezett tanyai iskolák nagy része alig két-háromszáz méterre van a város központjától és a tanítók a szuboticiai piacra vannak utalva. A környékbeli tanyai tanítók hasonlóképpen Szuboticiára vannak utalva, mert a tanyákon sem piac nincs, sem üzletke nincs és a rendeletet indokolása nem helytálló.

Április elsején Zagrebba kerül a semmitőszék

A noviszadi semmitőszéki szekció Zagrebban is önálló hatáskörrel fog működni

Noviszadról jelentik: A semmitőszéki szekciók elnökei a napokban — mint közöltük — tanácskozássra gyűltek össze Beogradban. A konferencián a semmitőszéki szekciók Zagrebba való áthelyezésének módjait beszélték meg.

A Bácsme gyei Napló noviszadi munkatársa ebben az ügyben kérdést intézett dr. Dimics Alekszanderhez, a noviszadi semmitőszék elnökéhez, aki az áthelyezésről a következőket mondotta:

— Beogradban megtartott értekezletünkön megvitattuk azokat az intézkedéseket, amelyek kapcsolatban vannak a semmitőszéki szekcióknak Zagrebba való áthelyezésével. Az áthelyezés senkit sem ért meglepetésszerűen, mert az alkotmány kifejezetten úgy intézkedik, hogy a semmitőszék székhelye Zagreb. Legutóbb döntés is történt az ügyben, amennyiben az új bírói törvény szerint a semmitőszék április elsején megkezdheti működését Zagrebban. Ez azt jelenti, hogy erre az időpontra Zagrebba kerülnek a semmitőszéki szekciók. Egyelőre azonban mindaddig, míg a különböző jogterületeken ma még érvényben levő különböző törvények nem lesznek egységesítve és nem lesz egységes bíraskodás, az egyes szekciók a saját jogterületükön érvényben levő törvények alapján továbbra is önálló hatáskörrel fognak működni.

— Ami a vajdasági ügyvédeknek a vajdasági semmitőszéki szekció előtti képviselését illeti, mindaddig, amíg a szekciók önállóan működnek, illetve míg az egységes bíraskodásról szóló törvény életbe lép, Zagrebban is képviselhetik feleiket, noha azok más jogterületen vannak. Egyébként is az új ügyvédi törvény szerint, amely most áll szentesítés előtt, az ügyvédek bármely jogterületen és bármely bíróság előtt képviselhetik ügyfeleiket.

Puccsot terveztek a vezetőség ellen a szubotica horvát parasztpártban

Kizárják a pártellenzék vezetőit

Szubotica politikai körökben már napok óta élénken tárgyalják azokat az ellentéteket, amelyek a horvát parasztpárt szubotica szervezetében keletkeztek. A párt néhány intellektuális tagja ugyanis puccszerűen akarta megbuktatni a horvát parasztpárt szubotica vezetőségét, de ezt a kísérletet idejekorán észrevették.

A horvát parasztpárt szubotica szervezetének néhány tagja, akik a párt megalakítói voltak Szuboticán, nem voltak megelégedve a párt vezetőségének működésével és mindent elkövettek, hogy a vezetőségnek bizalmatlanságot szavazzanak. Az elégedetlenek Polgári Klub címen városi szervezetet alakítottak, amelynek elnöke Doljanin István ügyvédet választották meg. A Doljanin köré csoportosult tagok, akik valamennyien Horvátországból származtak Szuboticára, elhatározták, hogy megbuktatják a vezetőséget, de ez nem sikerült és Doljanin csoportja a párt lényegtelen kisebbségévé zsugorodott össze.

A horvát parasztpárt vezetősége ezzel az ügyvel kapcsolatban rendkívül közgyűlést hívott össze vasár-

napra a Horváth-vendéglő külön termébe, amelyen, mint értesülünk, kizárják a pártból Doljanin István ügyvédet és három társát.

A *Bácsmezei Napló* munkatársának értesülése szerint, a pártban dúló belső harcoknak sokkal mélyebb okai vannak. A horvát parasztpárt vezetőségén belül akörül tört ki a harc, hogy kik vegyék kezükbe a párt irányítását, a szuboticaiak, vagy azok, akik Hercegovinából és Horvátországból származtak ide. Ez utóbbiak között állítólag vannak olyanok is, akik a párt érdekeinek előbbrehelyezik a személyi érdekeiket és ezektől az elemektől akar a párt megszabadulni. Kétségtelen, hogy a szubotica horvát parasztpárt irányítása a szubotica vezérek kezében fog maradni, ami lényegesen megjavítaná a viszonyt Rajics Balázs és a horvát parasztpárt között, de csak abban az esetben, ha a horvát parasztpárt lemond arról, hogy az új állami beosztás alkalmával Szuboticát és a Vajdaság nyugati részét Zagrebhoz csatolják és bekegyezik abba, hogy a Vajdaság külön autonómiát kapjon, ami a vajdasági néppárt programja.

Egy kritikus albumából

Írta: BAEDEKER

— Vajudó kérdések —

A Bácsmezei Napló és a Hírlap polémiaja a vajdasági Magyar Szépirodalmi Folyóiratról fölötté érdekes és tanulságos. Látszik, hogy mind a két fél ugyanazt akarja. — csak a módban és a tempóban van különbség köztük. Én is élvezettel olvastam a sok erudícióról és jószándékról tanuskodó disputát, de nem bánám, ha már véget érne, s a küzdő gladiátorok, ahelyett hogy tovább vivnának a nagy nyilvánosság előtt, inkább összeülének és *in camera caritatis*, tehát nem vitatkozva, hanem egymásban (és a közönségben) bizva, arról tanakodnának, hogy lehetne végre ezt a régen vajudó tervet élő intézménnyé tenni.

A föladat oly súlyos, hogy a róla folyó vita (bármily elmés is az) csak igen kevéssel hozhatja közelebb ahhoz a stádiumhoz, amelyet újságnyelven a megvalósulásnak szoktak hívni. Ellenben a szerkesztéssel teljes s a kölcsönös megértés jegyében meginduló tanácskozás talán valamiképp mégis közelebb hozhatna bennünket a célhoz. Így, félek, ott maradunk azon a ponton, ahol az ügy november 17-ikén megfenneklett, — a jámbor óhajítások és a bizottságkiküldés holtpontján. Mert, ismétlem, a dolog távolról se olyan egyszerű és könnyű mint az optimisták hiszik. A szép hecsei napon (akik ott voltak, azt mondják, hogy a magyarságnak, amióta kisebbségi sorsra jutott, még nem volt ilyen derült napja) a kérdést az optimizmus vetette föl. Igen helyesen, — mindig a lelkes optimistáknak kell kezdeményezni azt, amit az objektivebb s listábbanlátó pesszimistáknak kell megcsinálni. Valamelyik bölcs államférfiu igen helyesen jegyezte meg, hogy a háborút a fiatalok kezdik, de a békét rendszeren az öregek kötik. Mégis, félek, az eszmecsere megindítása nem a legalkalmasabb helyen és időben történt. (Az optimizmus rendszeres téved, amikor ezt a két tényezőt mérlegeli. Azért optimista.) Az olyan lélekemelő ünnepek, mint a becei napok voltak, amikor az elmék mindent enyhébben ítélnék meg, a kedélyek a hetedik menyországban vannak, s ahol Draskóczy barátomnak az elbájoló egyénisége mindenképpen a nemes illúziók rózsaszín felhői közé vonzott föl, nem igen való arra, hogy ott gyakorlati kérdéseket tárgyaljanak. Már pedig egy folyóiratnak az alapítása vagy egy irodalmi társaságnak a létesítése, bármennyire eszményi célok is, — ha a megvalósításukról van szó, gyakorlati kérdésekké devalválódnak. (Vagy hogy ne sértsem meg az anyagelvéket: tornyosulnak föl.) Végre is: ennek a folyóiratnak a kérdését csak ott lehetne a siker reményében tárgyalni és propagálni, ahol az u. n. vajdasági irodalom központja van: Szuboticán. Persze jó volna, ha azt a magasztos lelkesedést és nemes kulturérzékét, amely azon az ünnepen Becsén megnyilatkozott (s ott valószínűleg hétköznapokon is melegíti a kedélyeket), palackokba gyűjtve vagy dobozokba süritve át lehetne hozni ide, ahol az emberek, fájdalom, már rég elfelejtettek lelkesedni.

De hát mit csináljunk? Az ügyet mégis itt kell eldönteni. Itt vannak a legtekintélyesebb hírlapok, a legerősebb nyomdávalalatok, itt vannak a legtehetősebb emberek és — the last not least — itt vannak, ha nem is a legtehetősebbek, de a legnagyobb számú írók.

Bár Streliczky Dénes nagyon tisztelt barátom szerint a Bácsmezei Napló körül csoportosuló írók ke-

vesebb lelkesedést mutatnak a kérdéses folyóirat megindítása (s esetleg a Vajdasági Írás alátámasztása) iránt mint egyéb irodalmi tényezők, ami engem illet (bár én is a B. Napló körül csoportosulok), kijelenthetem, hogy ez irodalmi cél megoldását nem kisebb lelkesedéssel óhajtom mint Streliczky vagy bárki, aki nincs összekötöttségben a Fenyves Ferenc viságival. Sőt, tekintettel arra, hogy az öregek nehezebben tudnak fölmelegedni valamely novum iránt mint a fiatalok, az én lelkesedésem talán, aránylag legalább, még igazabb mint azoké, akik az »okvetetlenül« és a »nyomban« hegyéről lobogtatják lelkesedésüknek a zászlaját. S bár nem kaptam rá se megbízást, se fölhatalmazást, merem mondani, hogy a Bácsmezei Napló gárdája is szeretne színvonalos folyóiratot és tekintélyes irodalmi társaságot.

Am a lelkesedés vágya és készsége (most megint magamtól szólok) nem zárja ki, hogy az ember, főleg ha már sok kísérletet látott s nem egy irodalmi bosszorkánykonyhába pillanthatott be, a nehézségeket is észrevegye, amelyek az ily dicsőretek törekvésekkel járnak. Amint egynehány írotársamnak, akik szívesek voltak engem, a távolmaradottat, a becei pourparlerkről tájékoztatni, már előszóval elmondottam: egy bizonyos nivóju folyóirat megindításához és fenntartásához éppen úgy mint a tervezett irodalmi társaság megalakulásához szellemi és anyagi tőke szükséges. (Erkölcsei igen természetesen szintén, s azt meglevőnek föltételezem. Ahogy Vischer, a nagy esztétikus szállóigéje mondja: *Das Moralische versteht sich von selbst.*) Ha nagy a szellemi tőke, ha t. i. sok a tehetséges író, akkor a publikum áldozatkészsége, az anyagi tőke, szinte *quantité négügeable*, s ha nem is utasítandó éppen vissza, nem is elsőrendűen fontos. Sok tehetséges író akkor is indíthat folyóiratot, ha nincs hozzá pénze, — csak rövid ideig kell azt nélkülöznie, később zsenijének az ereje odavonzza hozzá a pénzt, mint mágnes a vasat. A tehetség, ha van belőle elegendő, nélkülözheti a mecénásokat, a vállveregetőket, a Glücklichmacher-eket és mindazokat a »nagylelkűek«-et, akik valamelyes formában a hónuk alá szottak nyulni a szegény skriblereknek. (Mert azokat az írókat, akiknek nincs pénzüik, így hívják azok a szerencsés nyárs-polgárok, akiknek van.)

Nagyobb baj persze, ha van elegendő anyagi bázis, de esetleg nincs elegendő számmal eléggé tehetséges író, aki garantírozhatná az ily vállalatnak a jövődjét. Mert nincs az a rothschildi vagy (ha zsidópénzzel nem akarna valaki csinálni folyóiratot) az a vanderbilti vagyon, amely pótolhatná a talentumok hiányát. Már Cicero mondta annak idejében valakinek, aki pénzért akart hivatalt vásárolni: ide nemcsak talentum kell (akkoriban tekintélyes nagy pénzegység), hanem talentum is. Tudniillik szellemi tehetség. In fine finali: mégis csak inkább lehet (bár az is nehéz) pusztán tehetséggel alapítani lapot és létesíteni irodalmi társaságot mint egyedül csak pénzzel.

Legjobb persze, ha van mind a kettő. Mert a talentumok is nagyobb kedvvel s (furcsán hangzik, de így van) nagyobb tehetséggel dolgoznak, ha tőke áll mögöttük mint ha anélkül kell küzdeniök. Azt kellene hát első sorban (és pedig nem újságpolemia, hanem barátságos, sőt baráti tanácskozás útján) megállapítani, hányadán vagyunk ezzel a két követelménnyel? Hogyan állunk tehetségek és hogyan állunk nervus re-

am dolgában? Ha van elég komoly — a dillettantizmus nivóján túlnőtt — írónk, akkor nemcsak lehet, de meg is kell csinálni a folyóiratot. Hogy unak az indításával vagy a Vajdasági Írásnak az intenzivebb támogatásával-e, az külön probléma, amelyhez már csak azért se szólhatok hozzá, mert azt in prima linea kiadói kérdésnek tekintem. S azt hiszem, ha a hivatottak a lelkiismeretesen megtartott csapat szemle után elegendő tehetséget találnak a folyóirat megindítására (s az irodalmi társaság létesítésére), akkor akad majd pénz is, amely a megvalósításukat könnyebbé teszi. Ha akadtott ebben a városban olyan könyvbarát, aki egy fiatalabb író könyvéből a megjelenése alkalmával száz (100) példányt vett, lesznek majd olyanok is, akik a szóban forgó két intézményt fogják az érdeklődésük tárgyává tenni. A bácskai (s egyéb szomszédos) pénz nem könnyen mozdul ki a zsebekből, — Orfeusz hegedűje, az írónk dal- és novellamuzsikája, majd csak kicsalja onnan...

Azért persze nem veszett kárba semmi, ami ezen a téren, eddigelő történt, sem a Draskóczy nagyszerű propagandája (mélto a legfenségesebb célhoz), sem a Szentelky Kornél önzetlen és minden elismerésre méltó munkássága, sem a Bácsmezei Napló és Hírlap (helyesebben: a Bródy Mihály és Streliczky Dénes) magasszínvonalú és termékenyítő disputája, — mindezek a jelenségek arra mutatnak, hogy meg akar születni az Irodalmi Társaság és hogy ujja akar születni a Vajdasági Magyar Írás. Mindannyiunknak az a kötelességünk, hogy ott legyünk ennél a folyamattal és segítsük elő a vállalkozást. De nem úgy, hogy a sok bába között elvesszen a gyermek, hanem hogy szakértő kezelés és segédkezés mellett egészséges és élet-erős gyerek jöjjön a világra.

118 százalék lesz a noviszadi városi pótdadó Közzemlére tették a városi költségvetés tervezetét

Noviszadról jelentik: A város szabályrendelete szerint a városi költségvetésnek a szeptember havi közgyűlése elé kell kerülni, de a város a legutóbbi esetekben készült el időre a költségvetéssel, amely ezidén is csak december vége felé kerülhet a közgyűlés elé.

A városi számvevőség hétfőn függesztette ki közszemlére a városi költségvetés tervezetét, amelynek adataiból kiténik, hogy a város jövő évi bevételeit 15,922,403 dinárban irányozta elő, míg a kiadások 21,821,403 dinárt tesznek ki és így a költségvetési hiány 5,899,000 dinárt tesz ki, amelyet a város 118 százalék pótdadóval kíván fedezni. Az 5,899,000 költségvetési hiányban az iskolai pótdadó is benne van, melyet a legújabb rendelet szerint a városi pótdóval együtt vetnek ki.

A város a jövő évi költségvetésnél öt millió dináros állami adóalapkulcsot vett alapul a tavalyi négy és félmillióval szemben. A bevételekben szerepel körülbelül két millió dinár 1927. évbéli megtakarítás.

A rendes kiadások tételei között a legnagyobb a rendőrségre fordított 4,258,690 dinár, amely a rendes kiadásoknak huszonöt százalékát teszi ki. Ezenkívül igen nagy tétel a tisztviselők fizetése, díjnokok és szolgák járandóságai. Ez az összeg ruhapótlék nélkül 2,1 millió dinárt tesz ki. A javadalmi hivatal kiadásai 1,6 millió dinárra rugnak, de a javadalmi bevételek ennél sokkal nagyobb összeget tesznek ki. A város iskolai kiadásai 1,678,078 dinárra rugnak. A vágóhid a városnak 900,000 dinárba kerül és ugyanannyi a bevétele is.

A város az uccai világitásra a tavalyi 330,894 dinárral szemben 400,000 dinárt irányoz elő, mert új uccák kapcsolódtak be a közvilágitásba. Ucca tisztításra a város ismét, ugymint tavaly, 640,950 dinárt költ. Ez az összeg, a teljesítményhez képest, túl nagy, mert a noviszadi uccák tisztítása ma is igen sok kívánivalót hagy maga után. Amikor a város maga végezte ezt a munkát házikezelésben, az állapotok aránytalanul jobbak voltak és a városnak lényegesen kevesebb pénzbe került.

A rendkívüli kiadások tételében 1,757,383 dinárral szerepelnek az uccakövezések, új uccák burkolatai, a járdák javítása és új járdák készítése. A rendkívüli kiadások tételében szerepelnek a város adósságai után fizetett összegek is.

A költségvetés a kiadások nagyobbmértvű emelkedést mutatja, mert azok nincsenek arányban a jelentékeny beruházások összegével. A város még mindig nem hajtotta végre a tavaly oly nagy energiával elhatározott tisztviselői is díjnokredukciót, amely határozat ma is csak papíron van.

A költségvetési tervezet tizenöt napig lesz kifüggesztve, akkor kerül a költségvetési, gazdasági és pénzügyi bizottságok elé, úgy hogy karácsony előtt még a közgyűlés is dönthet a költségvetés sorsa felett, amelyről a városházán azt hiszik, hogy a közgyűlés a kiadások tételeit le fogja szállítani, bár ez nem valószínű.

Nagy István a „titkos kezek” ellen panaszkodott a szerdai tárgyaláson

„Ebben az ügyben olyan személy szerepel, akiről még nem akarok beszélni”

Budapestről jelentik: Egy heti szünet után szerdán folytatták a Nagy István-per tárgyalását. Dr. Pazay István elnök a vádlottakat megkérdezte a rendőrségen és a tárgyaláson tett vallomássalban előforduló ellentmondásokról, amire Nagy István így felelt:

— A rendőrségi jegyzőkönyv téves. Ilyen vallomást akkori ideges állapotomban tehettem. Méltóztassék elképzelni: egy bíró, aki dráttannak tudja magát, egy független magyar bíró, akét elszakítanak a családjától és aki huszonnégy óra alatt annyit mindenem megkeresztül mint én, milyen állapotban van, amikor le tartóztatják. Ez még nem történt meg Magyarországon és sok éves munkásságom után nem vártam ilyen eljárást. Az én ügyemben a nyomozás nem ment rendesen és most sem megy...

— Mi nem megy most sem? — szakítja félbe Nagy Istvánt az elnök.

— A nyomozás.

Az elnök néhány pillanatnyi szünet után papírlapot vesz elő:

— Nézz meg ezt a végzést, — fordul Nagy Istvánhoz — az ön utasítására csinálta ezt Hódy?

— Méltóságos uram, ne méltóztassék ilyen kérdéseket feltenni.

— De miért ne?

— Méltóságos uram, ebben az ügyben olyan személy szerepel, akiről még nem akarok beszélni.

— Szóval ön megtagadja a vallomástételt?

— Nem tagadom meg. Annyit kijelentek, hogy riódy ezt a végzést nem a saját jószántából csinálta, hanem utasításra írta, de nem az én utasításomra. Nem tudom, hogy miéle titkos kezek hátráltatják ezeknek a dolgoknak lejárását?

Az elnök kopogtat:

— Mondja, kérem, maga mint bírőember, hogy tehet ilyen kijelentést? Miéle titkos kezekről beszél?

— Kérem, nekem meg vannak az okaim — válaszolja harsány hangon Nagy István — méltóztassék beszerezni az iratokat.

A tárgyalást ezután az elnök berekesztette.

Az üzleti sorsolások ügye a szuboticei közgyűlés előtt

Nagy viták lesznek a pénteki városi közgyűlésen

Szubotica város pénteki közgyűlése igen mozgalmasnak ígérkezik. A polgármesteri jelentés vitájában minden párt több szónokot állít, akik a városi gazdálkodást fogják bíráló tárgyává tenni. Nagy érdeklődésre számíthat Vukovics Géza ipartestületi főtitkár javaslata, amelyben azt indítványozza, hogy a városi tisztviselők részére utaljanak ki a karácsonyi ünnepek előtt gyorssegély címén tizenharmadik havi fizetést annál is inkább, mert a szuboticei városi tisztviselők a legrosszabbul fizetett közigazgatási tisztviselők a Vajdaságban. Karlovac város, amely sokkal kisebb és szegényebb, mint Szubotica, kedden megtartott közgyűlésén szintén kiutalta a tisztviselőknek a tizenharmadik havi fizetést.

Nagy vitát fog előidézni ezenkívül Vukovics Géza képviselőnek egy másik interpellációja, amelyben kérdést intéz a városi tanáshoz hogy miért nem fizetette be egyes kereskedőktől, akik végeladást vagy sorsolást rendeztek üzleteikben, a törvényben előírt bruttó jövedelem tíz százalékát illeték címén, amikor ez az ipartörvény 51. paragrafusa alapján a várost megilleti. A városban ugyanis néhány hónap óta két olyan üzlet volt, ahol egy dináros vásárlásnál sorsjegyeket osztottak ki és nyeresémtárgyakat tűztek ki. Az ilyen üzletekhez, vagy végeladáshoz, vagy sorsolással egybekötött áruláshoz külön iparhatósági engedély szükséges és az engedélyt csak úgy lehet kiadni, ha a kereskedő kötelezi magát a bruttó jövedelem tíz százalékának a befizetésére. Vukovics szerint a városi tanács ezt elmulasztotta. Vannak más üzletek is, amelyek időközönként rendeznek sorsolást vagy kiárusítást és Vukovics azt javasolja, hogy ezekről is hajtsák be utólag a tíz százalékot, vagy szüntessék be a sorsolást. Ez a javaslat nagy vitát fog provokálni, amennyiben az ipartörvény 51. paragrafusa egyesek szerint csak a tisztességtelen versenyre vonatkozik, a tíz százalék részesejét pedig csak akkor követelteti a város, ha a sorsjegyekért külön pénzt szednek. Ezzel szemben Szuboticán az ilyen sorsolásoknál, különösen az állandó üzletekben nem adták drágábban az árut, sőt az árakat is leszállították.

Értesüléseink szerint több városi képviselő, főleg a munkáspártiak ezzel az ügyvel kapcsolatban fel fogják hívni a közgyűlés figyelmét, hogy az egyik szuboticei mészáros sorsolása azt eredményezte, hogy az összes mészárosok és hentesek a sertés hús árát kilogrammonként husz dinárról tizenhatra, a szalonnát huszonnégyről huszra, a zsírt huszonhatról huszonnégyre szállították le és így a fogyasztó közönségnek csak haszna van ezekből a sorsolásokból.

A közgyűlésen a tanács javaslatai közül nagyobb érdeklődésre tarthat számot, hogy az illetőség és az állampolgárság városi illetékeit fel fogják emelni. Az eddigi ötven dinár helyett a jövőben háromszáz dinár illetéket fognak kiróni az új állampolgároknak és ugyanennyit fizetnek majd azok is, akik a jövőben fognak illetőséget nyerni Szuboticán. A városi tanács javasolni fogja még a városi bélyegilletékek felemelését két dinárról öt dinárra és ebben az esetben városi okmánybélyegeket fognak kiadni. A városi tanács azon az állásponton van, hogy a bélyegilleték Zagrebban,

Osizjeken, Karlovacon és Szplitben is öt dinár és Szuboticán az emeléssel mintegy ötszáz ezer dinárral emelkednék a város bevétele. A pénteki közgyűlésen még a francia liceumról és más aktuális kérdésekről fognak tárgyalni.

Szlipcs Károly dr. polgármester szerdán kijelentette a Bács megyei Napló munkatársának, hogy december hó folyamán újabb közgyűlést hívnak össze, amelyen a városi költségvetést fogják letárgyalni. A költségvetés már készen van és azt valószínűleg már a jövő héten közszemlére helyezik.

Kétnapos szörnyű tájfun pusztított a Fülöp-szigeteken

Kétszáz halott, tizezer hajléktalan — Tovább dühöng a vihar a csatornán

Rengeteg halottja van az európai viharnak

Newyorkból jelentik: A Fülöp-szigetek fölött a múlt hét végén

két napon át pusztító tájfun zúgott végig, amely óriási károkat okozott. Az eddigi jelentések szerint

több mint kétszáz emberélet veszett oda és a sziget-tenger milliónyi lakossága koldusbotra jutott.

A dus rizs-, kender- és kókusztermés teljesen tönkrement, virágzó helységek romokban hevernek, Teyte szigetén

tizezer benázított hajléktalan,

mert házaik elsodorta a tájfun. Manillából hadihajók mentek segítségül.

Sok halásgözös legénységével együtt csüllyedt. Párisi jelentés szerint

a La Manche francia partvidékén kétözött hevesseggel tombol a vihar.

Az Excelsior svéd gőzös, amely kedden szerencsésen befutott Calaisbe, a viharban két emberét elvesztette, a Salmiento argentinai iskolahajó az orkán miatt nem tudott bejutni a boulognei kikötőbe és még ma is a nyílt tengeren hanykolódik.

Etretában

a hullámvérés a parti épületeket, a fürdőházakat és a vendégöket elsodorta.

Saint Valerie et Caux üdülőhelyen a strand sétaterét és a kaszinó épületét elpusztította a vihar. Brestben a tengerészeti állomás kikötött időjelző léghajóját a szélvész elszakította horgonyáról és a léghajó eltűnt.

A francia meteorológiai intézet jelentése szerint szerdára Európa északi és északnyugati részében újabb nagy vihar volt várható. Ez a jóslás bevált szerdán délelőtt pékálán crejü és az utóbbi napok viharainál sokkal hevesebb vihar tombolt a La Manche-csatorna felett.

A hajók nagyrésze nem tud befutni a francia kikötőbe és a nyílt tengeren hanykolódnak a hullámokon.

Franciaország minden részéről nyugtalanító hírek érkeznek az árvíz pusztításáról.

Hivatalos megállapítás szerint az elmúlt napokban huszonegy hajó küldött segélykérő szikratáviratot és ezek közül tíz elcsüllyedt.

A vihar halálos áldozatainak száma Franciaországban eddig meghaladja az ötvenet, de valószínű, hogy a száznál is több lesz.

Amsterdami jelentés szerint

Flóriádiaiban eddig ötvennyolc ember esett a vihar áldozatául.

Gent környékén két falut teljesen elöntött az árvíz és élelmiszerhiány fenyeget. Teljesenben a töltés beomló félben van. Antwerpenben az áradás miatt tizezer munkás vesztette el kenyerét.

Vihar a magyar képviselőházban a külföldi sajtótermékek kitiltása körül

A szociáldemokraták szemére vetették a magyar kormányt, hogy ugyanugy kitiltja a külföldi sajtótermékeket, mint az utódállamok a magyarországi lapokat

Budapestről jelentik: A magyar képviselőház szerdai ülésén Györki Imre szociáldemokrata képviselő interpellált a sajtóviszonyok rendezése ügyében. Karafiát Jenő legutóbb már harmadikban tette szavát — mondotta Györki — hogy a magyar sajtótermékek egy részét nem engedik be a szomszédos államokba. Amilyen helyes Karafiátnak ez a megállapítása ugyanannyira hibáztatom, hogy csak egy oldalról világot látta meg ezt a kérdést és csak a magyar lapoknak az utódállamokból való kitiltásáról beszélt, de elfelejtette kifogás tárgyává tenni, hogy

a magyar kormány hasonló álláspontra helyezkedik a külföldi sajtótermékekkel szemben. A magyar kormány nemcsak a kisontant sajtó egy részétől tagadja meg a terjesztés és postai szállítás jogát,

hanem azoknak az államoknak lapjaiktól is, amelyek semmiféle korlátot nem állítanak a magyar lapok terjesztése elé. De a magyar kormány még tovább is megy.

Magyarországon megtiltják, hogy Petőfi verseit vagy Ady költeményeit szavallják.

Ideje volna eljárni a rendőrségnek, hogy ne avatkozzék bele szellemi cenzúrával Petőfi, Ady vagy Szép Ernő verseinek elszavallásába. Ezután megállapította, hogy

Magyarországon kétszáznegyven lap van indexre töve,

ha tehát a magyar kormány panaszkodik az utódállamok eljárása miatt, akkor előbb a saját portáján csináljon rendet. Végül még szavát tette, hogy a magyar sajtó meg van félemlítve, mert állandóan a feje fölött lebeg a betiltás veszélye és vidéken esendőrök terrorizálják a Népszava előfizetőit.

Bethlen miniszterelnök nyomban válaszolt az interpellációra. Nem állítja — mondotta — hogy Györki azzal a tendenciával mondotta el interpellációját, hogy legyengítse Karafiáti legutóbbi interpellációjának a hatását, de felszólalásának mégis es less az eredménye.

Karafiát Jenő: Ez hazaárulás!

Tomboló láрма fogadta a szociáldemokraták parasorait az a felszólalást, a szociáldemokrata képviselők felugráltak és a padokat csapkodva kiáltoztak a kormánypárt felé, úgyhogy a fülsiketítő lármában Bethlen nem jutott szóhoz. A nagy zaj csillapultával Bethlen a következőképp folytatta beszédét:

— A külföldön hivatkozni fognak erre az interpellációra és Györki kijelentésével fogják bizonyítani, hogy Magyarország ugyanugy jár el, mint szomszédai.

Rothenstein Mór: És ez igaz! (Viharos felháborodás a kormánypárton.)

Bethlen: Holott ez nem igaz! Egy kis különbség van aközött, hogy a szomszédállamok Vörösmarty, Arany és Jókai könyveit nem engedik be, mi pedig csak Bucharin és hasonlókat műveit tiltjuk ki.

Bethlen a leghatározottabban tiltakozott az ellen a betiltás ellen, hogy Magyarország és a szomszédállamok eljárása között párhuzamot lehetne vonni.

Kijelentette, hogy a kormány csak addig ragaszkodik a sajtóra vonatkozó különleges intézkedésekhez, amíg a törvényhozás meg nem szavazza a sajtónovellát amire nyomban a házszabályrevízió után kerül a sor és amely automatikusan fogja megszüntetni a kormány kivételes hatalmát a sajtóval szemben. Utalva Györkinék az Arbeiterzeitung kitiltásával kapcsolatban tett kijelentésére. Bethlen megállapította, hogy az Arbeiterzeitungnál dolgozik mint főmunkatárs Kuntli Zsigmond, aki a kommunizmus fontos szerepét játszotta és a magyar kormánnyal szemben súlyos sértéseket követett el és ezért tiltották ki a lapot.

Györki válasza és Bethlen újabb felszólalása után a többség tudomásul vette a miniszterelnök választát, majd a képviselőház ülését december 3-ig elnapolták, amikor a házszabályrevízió javaslatát fogják tárgyalni.

A tartományi közgyűlés befejezte a költségvetés tárgyalását

Csütörtökön két hétre elnapolják
a közgyűlést

Szomborból jelentik: A bácskai tartomány szerdai közgyűlését dr. *Manojlović* Vladisláv elnök reggel kilenc órakor nyitotta meg. *Kličin* Mita és társai írásbeli indítványt terjesztettek be, amelyben javasolták, hogy a közgyűlés kérje a közoktatásügyi minisztert, hogy *Terzint* Pált a szombori szerb tanítóképző igazgatóját, akit Vukovárra helyeztek át, helyezték vissza Szomborba, ahol már huszonöt éve vezeti a tanítóképzőt. A közgyűlés a javaslatot átutalta a kérvény- és panaszbizottsághoz.

A közgyűlés ezután áttért a napirendre, a mezőgazdasági ügyosztály költségvetésének tárgyalására, amelyet *Jarakula* Bogdán gazdasági referens terjesztett elő. A tartomány tulajdonát képező kaszancsicsévi birtok költségvetésének tárgyalásánál nagyobb vita fejlődött ki. Dr. *Paldsthy* Ödön kifejtette, hogy a birtok nem rentábilis, de nem is lehet az a mostani gazdálkodás mellett. Helyesnek tartálná, ha a birtok egy részét eladnák és ennek az árából gazdasági szakiskolákat létesítené a tartomány.

Regelyac Stevan radikális kritizálta a birtokon folyó gazdálkodást, amelyet *Suvakov* Ignat és *Vidaković* Laza védelmébe vett. *Matković* Toma és *Szredojevics* Mita hozzászólása után *Kličin* Mita szólalt fel és kijelentette, hogy amikor a birtokot átvették az nagyon elhanyagolt állapotban volt. A jelenlegi gazdálkodás miatt hozzáérkezett panaszok kivizsgálására bizottságot küldött ki és amennyiben a gazdálkodásnál szabálytalanságot állapítanak meg, a legnagyobb szigorral fognak eljárni.

Dr. *Jokics* Dusan kijelentette felszólalásában, hogy a birtokon több beruházásra volna szükség, majd *Konyović* Nikola bejelentette, hogy a költségvetés összeállításánál az egyes bevételek minimumát és a kiadások maximumát állították be és így a feltüntetett tiszta haszonnal sokkal többet lehet majd a birtokon elérni.

A közgyűlés ezután egyhangulag elfogadta a mezőgazdasági osztály költségvetését, amely 5.393.180 dinárt tesz ki.

A vízügyi szolgálat kiadási tételére felvett 811.000 dinárt a közgyűlés vita nélkül elfogadta. Az egészségügyi kiadásoknál törölték a szombori Kralj Alekszandar és Kraljica Maria-kórház második osztályának felépítésére előirányzott összeget.

A szociális kiadásoknál *Blatt* Dániel németpárti nagyobb segélyt kért a humanitárius intézményeknek. *Mahler* Károly a szegényházak részére kért több segélyt. *Matković* Toma kérte, hogy egy tartományi szegényházat állítsanak fel, a koldulást szabályrendelileg tiltsák el és a tartomány gondoskodjék a koldusok ellátásáról. *Kličin* Mita bejelentette, hogy ezt a kérdést rendeletileg rendezni fogják. *Szekulics* Zsvikó javaslatára 50.000 dinár helyett 100.000 dinárt vettek fel az elagott és tehetetlen szegények segélyezésére, továbbá különböző segélyek címén 50.000 dinár helyett 80.000 dinárt szavaztak meg. Az árvizkárosultak segélyezésére előirányzott 10.000 dinár helyett 100.000 dinárt szavaztak meg. A noviszadi újságíró egyesületnek adott segélyt 10.000 dinárról 5000 dinárra szállították le.

A kereskedelmi és ipari célokra fordított kiadásokat 507.985 dinárban fogadták el, miután a szombori kereskedelmi kör részére javasolt 140.000 dinár segélyt törölték. A közoktatásügyi kiadásokat 1.215.000 dinárban fogadta el a közgyűlés, miután a szkopljai múzeum részére javasolt 10.000 dinár segélyt törölték. A hivatalos lap költségeit 160.000 dinárban állapították meg.

A közgyűlés ezután áttért a tartományi költségvetés bevételi részének tárgyalására. A tartomány az 1929. évre bevételeit következőképpen állapította meg: *Rendes bevételek*: 1. A közigazgatásnál 10.545.000 dinár. 2. Építkezések és forgalmi ág 9.500.000 dinár. 3. Gazdasági ág 4.249.536 dinár. 4. Szociális és kereskedelmi ág 1.400.210 dinár. 5. Hivatalos lap 160.000 dinár.

Dr. *Manojlović* Vladisláv elnök félegykor berekesztette a közgyűlést és annak folytatását délután négy órára tűzte ki.

A délutáni ülést négy órakor nyitotta meg dr. *Manojlović* Vladisláv elnök. Felolvasták a költségvetést, amely szerint a kiadások 44.364.621 dinárra, a bevételek pedig 26.364.624 dinárra ruának. A tizennyolc millió dinári deficitet huszonöt százalékos pótdóbból fogják fedezni. A pótdóbb tehát ugyanannyi lesz, mint az elmúlt évben. A költségvetést a közgyűlés egyhangulag elfogadta.

Ezután a nyugdíj- és egyéb alapok költségvetéséről szóló jelentéseket fogadták el egyhangulag, majd áttértek a költségvetési törvény negyvenkilenc szakaszának tárgyalására és valamennyit vita nélkül elfogadták.

Manojlović Vladisláv dr. elnök délután hat órakor zárta be a közgyűlést. Csütörtökön délelőtt újabb ülés lesz, amelyen különböző interpellációk fognak elhangzani, majd a közgyűlést december 15-ig elnapolják.

TÖZSDE

Zürich, nov. 28. (Zárlat.) Beograd 9.1275, Páris 20.30, London 25.1875, Newyork 519.025, Milánó 27.20, Brüsszel 72.175, Madrid 83.70, Amsterdam 208.55, Berlin 123.74, Bécs 73, Szófia 3.75, Prága 15.39, Varsó 58.20, Budapest 90.525, Bukarest 3.115.

Beograd, nov. 28. (Zárlat.) Páris 221.42—223.42, London 275.60—276.40, Newyork 56.475—56.975, Genf 10.94.10—10.97.10, Brüsszel 7.893—7.923, Milánó 297.08—299.08, Berlin 13.55—13.58, Bécs 7.915—8.015, Prága 168.27—169.07, Budapest 9.90.55—9.93.55, Szaloniki 74.75—75.25.

Zagreb, nov. 28. (Zárlat.) London 275.60—276.40, Newyork 56.78—56.98, Zürich 1094.10—1097.10, Milánó 297.01—299.01, Amsterdam 2279.50—2285.50, Berlin 13.55—13.58, Bécs 798.50—801.50, Prága 168.28—169.08, Budapest 990.55—99.55.

Szombori terménypörzsde, nov. 28. Buza bácskai vasut prt. 237.50—242.50. Rozs bácskai vasut prt. 235—240. Zab bácskai vasut prt. 240—245. Árpá takarmányi 64—65 kilós 250—255, tavaszi 67—68 kilós 270—275, baranyai 69—70 kilós 285—290. Új tengeri prt. 232.50—237.50. Bab orig. 800—820. Liszt: 0gg és 0g 350—360, kettős 330—340, ötös 310—320, hatos 265—285, hetes 245—260, nyolcas 200—210. Korpa finom 180—185. Irányzat: változatlan.

Budapesti gabonapörzsde, nov. 28. Határidőszület: Buza márciusra 26.72—26.82, zárlat 26.72—26.74, májusra 27.52—27.60, zárlat 27.52—27.54. Rozs márciusra 24.88—24.98, zárlat 24.90—24.92, májusra 25.20—25.34, zárlat 25.24—25.26. Tengeri májusra 28.62—28.66, júliusra 28.90—28.94, zárlat 28.92—28.94. Készárúpiac: buza 25.15—26.10, rozs 22.90—23, takarmányárpa 25—25.50, sörárpa 26.50—28.50, köles 25.75—26.50, repce 45.50—46, tengeri 31—31.50, zab 25.25—26, korpa 18.75—19.

Winnipeg terménypörzsde, nov. 28. Középfolyamok: Buza december (118) 118, március (124 háromnyolcad) 124 egynegyed, május (126 egynegyed).

Liverpooli terménypörzsde, nov. 28. (Zárlat.) Buza december (9 sh. 3 háromnegyed d.) 9 sh. 2 és fél d március (9 sh. 4 egynegyed d.) 9 sh. 3 d, május (9 sh. 4 ötnyelcad d.) 9 sh. 3 háromnyolcad d.

HIREK

VÁROSI SZÍNHÁZ. Hétfő, december 3: Dohnányi Ernő zongoraművész hangversenye. Jegyelővétel vasárnap, november 25-ikétől.

*

— *Öfelsége köszönete Szubotica hődőlőért.* Szubotica város díszközgyűlése, amelyet november 13-án tartottak meg a szerb hadsereg Szubotica-ra való bevonulásának tizedik évfordulóján, Sztjécs Károly dr. polgármester a város lakossága nevében hődőlő táviratot intézett Alekszandar királyhoz. Öfelsége a hődőlő táviratra Janković udvari miniszter után szerdán válaszolt a polgármesterhez intézett levelében és megköszönte a város hűségnyilatkozatát.

— *A december elsejei munkaszünet.* December elsején, az állami egyesülés tizedik évfordulója alkalmával általános munkaszünet lesz. A szubotica rendőrség szerdán kiadott rendeletében csupán azt engedélyezte, hogy a borbélyok szombaton délig nyitva tartják üzleteiket. A házakat szombaton, mint minden más állami ünnepkor, fel kell lobogózni. A december elsejei ünnepségek programját szerdán tette közzé a szubotica városi főjegyzői hivatal. Délelőtt kilenc órakor a pravoszláv templomban ünnepi istentisztelet lesz, amelyen résztvesznek a polgári és katonai hatóságok képviselői. Délelőtt tíz órakor a Szent Teréz székesegyházban lesz ünnepi mise, tizenegy órakor pedig a zsinagógában és a többi felekezet imaházaiban és templomaiban. Fél tizenöt ókor *Manojlović* Dusan főispán hivatalában fogadja az üdvözléseket. Katonai díszfelvonulás és díszközgyűlés nem lesz. Délután fél három órakor népnünpély lesz a városháza előtti téren. Az ünnepélyen a katonai és a tüszölt zenekar fog hangversenyezni, majd ökörsütés lesz és mindenkit ingyen szolgálnak ki. Ugyanaznap fogja megünnepelni védszent ünnepjét a szuboticai szokolegyesület és a határőrség. Szombaton este nyolc órakor szokolegyesület lesz a városi színházban. — Mint Noviszadról jelentik, ott nagy ünnepségekkel ülik meg az egyesülést. A görögkeleti püspöki templomban délelőtt tíz órakor, a római katolikus beltéri plébánia templomban fél tíz órakor, a zsidó templomban délelőtt tizenegy órakor, Petrovaradinban a görögkeleti templomban délelőtt tíz órakor, a római katolikus templomban délelőtt fél tíz órakor lesz ünnepi istentisztelet. A tartalékos tisztek az állami ünnep napján tisztii egyenruhában tartoznak megjelenni.

— *A bácskai ruszinok küldöttsége Davidović Ljubánál.* Beogradból jelentik: Szerdán Nováković Izidor szombori demokrata képviselő vezetésével egy bácskai ruszin küldöttség jelent meg Davidović Ljubánál, a demokrata párt vezérének. A deputáció amiatt tett panaszt, hogy a készülő iskolatörvényjavaslat megalkotásánál nem fordítottak elég figyelmet a ruszin nemzeti kisebbség jogaira.

— *Ellítétek Rajics Szvetisláv rágalmozóját.* Beogradból jelentik: A beogradi elsőfoku bíróság szerdán vonta felelősségre Budimir Bogdán újságíró, aki a *Vremehen* cikket írt Rajics Szvetisláv beogradi főispán ellen. Rajics rágalmozási pert indított az újságíró ellen, akit a bíróság egyhavi fogházra és háromezer dinár pénzbüntetésre ítél.

— *A főispán a szerencsejátékosok ellen.* Szentáról jelentik: Raics Szvetisláv tartományi főispán már több ízben adott ki rendeletet, amelyben az uccán, vasuton s nyilvános helyen üzött szerencsejátékok, kockajátékok beszüntetését rendeli el. Minthogy a főispán arról értesült, hogy minden szigorú rendelete ellenére is adtak ki egyes rendőrhatalóságok engedélyt a kockajáték folytatására, újból erélyes rendeletet bocsájított ki, melyben megtiltja, hogy bárkinek is adjanak ki engedélyt az ilyen szerencsejátékok üzésére, sőt felszólítja a rendőrhatalóságokat, hogy mindenkitől vonják be az ilyen engedélyeket, még abban az esetben is, ha az engedélyt a minisztériumtól is nyerték.

— *Radics özvegve nyílt levélben közölte a nyilvánossággal, hogy nem kap utlevelet.* Zagrebből jelentik: Radics István özvegve szerdán nyílt levélben jelentette be a Národni Valban a közönségnek, hogy a hatóságok megakadályozták külföldre való utazását, amelyre magánügyben szánta el magát. Radics Marzenska a levélben elmondja, hogy három héttel ezelőtt vizumozás végett benyújtotta utlevelét a zagrebi rendőrigazgatósághoz és azóta nem kapta vissza. Az utlevelet először a törvénytisztekre küldték azzal, hogy megállapítsák, van-e ellene bünvádi eljárás folyamatban, majd Beogradba a belügyminisztériumba továbbították és az utlevél még mindig Beogradban van. Radics Marzenska nyílt levele nagy feltűnést keltett.

— *Időjárás.* A meteorológiai intézet jelenti: Változékony, hűvös idő várható, kisebb lecsapódásokkal.

— *Újabb vasúti szerencsétlenség a zagrebi vonalon.* Zagrebből jelentik: Szerdára virradó éjjel újabb vasúti szerencsétlenség történt a Zagreb—beogradi vonalon, ahol ebben a hónapban ez már a negyedik vasúti szerencsétlenség. A szerencsétlenség Okucsányi állomás előtt történt, ahol két tehervonat, az egymással szembe jövő 40-es és 74-es nagy erővel összeütközött. Mindkét mozdony teljesen összezúzódtott és a mozdonyvezetők csak véletlen szerencse folytán menekültek meg. Az ütközés következtében súlyosan megsebesült a vonat egyik fékezője Jerković Iván, akit Zagrebba szállítottak. Ezenkívül még hat vasutas könnyebben megsebesült. A Zagreb—beogradi vonalon a szerencsétlenség miatt szerdán egész napon át szünetelt a közvetlen vasúti forgalom és a forgalmat átszállással bonyolították le. Szerdán a beogradi gyorsvonat, amelynek reggel nyolc órakor kellett volna megérkezni Zagrebba, este hét órakor érkezett meg.

— *Egy párisi munkásbörtönöz. »Röser«-botránya.* Párisból jelentik: A rendőrség a Motte-Picquet negyed munkásbörtönöz kórházában nagyarányú csalásnak jött nyomára. A kórház igazgató-főorvosát, főápolónőjét két más személlyel együtt letartóztatták. Az igazgató a kórházban évek óta rendszeresen hamis bizonyítványokat állított ki a munkásoknak. Minden hamis betegség megállapítása után 30 frankot vett fel egy-egy munkástól. Jól megszervezett felhajtótáborra szállította neki az ügyfeleket. A főorvos ilyen módon évi 400.000 frank jövedelmet biztosított magának. A főápolónő is segített az igazgatónak ezekben az üzelmekben.

— *A beogradi tartománygyűlés a becskeréki vámvivatalért.* Beogradból jelentik: A beogradi tartománygyűlés szerdán délután ülést tartott. A napirend előtt elhatározták, hogy küldöttséget menesztnek a pénzügyminiszterhez, akitől kérik, hogy az elhelyezett vámvivatalat helyezze vissza Becskerékre. Elhatározták, hogy december elsején a becskeréki Péter király-szobor felszentelése alkalmával koszorút helyeznek a szoborra és erre a célra tízezer dinárt szavaztak meg. Ezután áttértek a napirendre és különböző kérvényeket tárgyaltak le.

— *Öngyilkos lett egy prágai bankigazgató.* Prágából jelentik: Az Első Polgári Előkezelési Bankban felvezetett csalási ügynek újabb áldozata van, Szvoboda bankigazgató a városerdőben öngyilkos lett és meghalt. Szvoboda ellen az ugyancsak öngyilkossá lett Stich elnökkel együtt indítottak eljárást és az igazgató hátrahagyott levelében azt írja, hogy nem követte el semmi szabálytalanságot, de nem tudja elvisselni a gyanút.

— *Lékötök munkában.* Horgosról jelentik: A horgosi Kárász-féle birtokról huszonhetedikén éjszaka ismeretlen tettesek elloptak egy lovat, amely két és fél ezer dinárt ér és két értékes lószerszámot. A csendőrségi nyomozás megállapította, hogy a tolvajok Magyarországra vitték át a lovat. A nyomozás ez irányban tovább folyik.

— **Az egyesülés ünnepe Petrovselón.** Baeskopetrovselóról jelentik: December elsején, az egyesülés tizedik évfordulóján fényes ünnepségek lesznek a községben. A házakat fellohogózzák. Dél előtt az egyesületek testületileg vesznek részt az istentiszteleteken és a képviselőtestület meghívott vendégek jelenlétében diszközgyűlést tart, amelyen Iszkuljev Tósz főjegyző lesz az ünnepi szónok. A diszközgyűlés után a nagyvendéglő előtt térenét ad a tűzoltótestület zenekara. Este fátylászmenet zárja be az ünnepségeket.

— **Torkonragadták a váltóórát — két havi forház.** Noviszadról jelentik: Serecs József és Tölgyesi Mihály topolai földművesek múlt évi június 23-án, amikor a szolgálatot teljesítő vasúti váltóórát elő akarta őket állítani az állomásfőnökségre, mert a síneken jártak, torkonragadták és fojtogatták a vasúti őrt. A szuboticaai törvényszék és a noviszadi felelősségi bíróság két-kéthavi fogházra ítélte őket.

— **Nagy tűz Szremszkamitrovicán.** Szremszkamitrovicáról jelentik: Szerdára virradó éjjel nagy tűz pusztított a városban. A Krajiska uccában kigyulladt Hajnal Sztevan asztalos háza és a lángok a nagy szélben gyorsan átterjedtek a szomszédos épületekre is. A tűzoltóság több órai megfeszített munka után elfojtatta a tüzet, addig azonban a Hajnal-ház belső udvari épülettel, valamint melléképületekkel együtt leégett és két szomszédos ház is erősen megrongálódott.

— **Véres lakodalom.** Beogradból jelentik: Berzalmas testvérgyilkosság tartja izgalomban a szerbiai Bukovac község lakosságát. Ilics Bogomir és Ilics Letomir testvérek már hosszabb idő óta feszült viszonyban voltak, mert az apai örökség felosztásánál nem tudtak megegyezni. Kedden a testvérek egy rokonok lakodalmaán összejutáltak. A haragosok között szóváltás, majd veszekedés támadt, amelynek hevében Letomir egy nehéz üvegkanocsót vágott testvére fejéhez. A kanocsó halántékon találta Ilics Bogomirt, aki azonnal meghalt. A testvérgyilkost a csendőrség letartóztatta.

— **A nyakborotválás — a bubifrizura halálát jelent.** Bécsből jelentik: A bécsi borbélyok és fodrászok szövetsége kedden nagygyűlést tartott. Felszólalt ezen a nagygyűlésen Rudolf Schiffl kereskedelmi tanácsos, a világ egyik legtekintélyesebb női fodrásza. — **Megjósolhatom —** mondotta beszédében — **hogy a bubifrizura divatja nem fog soká tartani.** Már most is egyre sürűbben látjuk az ugynevezett ámeneti frizurákat, a félhosszu hajat. A bubifrizura elterjedésének egyik fő oka az volt, hogy sokkal kényelmesebben lehet a rövid hajat fésülni, mint a hosszút. Ezzel szemben meglehetősen terhet jelent a nők részére a nyakuk állandó kiborotválata és talán ez is egyik oka annak, hogy a bubifrizura divatjának beakonyult.

— **Idül a vadházastársak közt.** Adáról jelentik: Német János és Muzsai Mária adai lakosok egy évig éltek egymással vadházasságban. Amikor néhány héttel ezelőtt elváltak egymástól, nyolc métermázsza cserébe vállalt buzát nem tudták üzletfeleiknek visszaadni és az asszony a férfit, a férfit az asszonyt okolta amiatt, hogy az idegen buzával nem tudtak elszámolni. A fűszolgabírósgon megtették ekkor mindkettő ellen a feljelentést. A feljelentés után késő éjszaka halálra rémulve megjelent Muzsai Mária a csendőrségen és feljelentette vadházastársát, hogy agyon akarta löni. A csendőrség nyomban kiszállott a helyszínre és amint megmotozták Német Jánost, hat milliméteres Plauberpisztolyt találtak nála, az asszonynál pedig szoknyája zsebébe rejtve nagy kést. A csendőrség mindkettőjük ellen megindította az eljárást.

— **A sztrájkoló bróji vasúti munkások véres összeütközése a csendőrséggel.** Boszna-Bródból jelentik: A bosznai-hercegovinai vasutálmányon néhány nappal ezelőtt sztrájkba léptek a vasúti munkások, mert a vasutigazgatóság nem volt hajlandó bérkövetéseiket teljesíteni. A sztrájk miatt a vasúti raktárakban és a fűtőházban minden munka megakadt. Kedden délelőtt a sztrájkolók tüntetést rendeztek a vasúti állomás épülete előtt és erőszakkal be akartak hatolni egyes állami hivatalokba. A csendőrségnek és a rendőrségnek kellett közbelépni, mert a munkások a hivatalok vezetőinek felhívására sem vonultak el. A csendőrség és a munkások között összeütközés támadt, amelynek tolyamán három munkást súlyosan megsebesítettek, tíz munkást kardlappal és puskatussal úgy megvertek, hogy kórházba kellett őket szállítani. A rendőrség több letartóztatást eszközölt. A hatóságoknak az a véleménye, hogy a sztrájkot és a tüntetést kommunisák szervezték.

A Carlton-szálloda mindig is látványossága volt Budapesnek, ékesége a Dunapartnak. Illits Gyula, a szálló tulajdonosa, most a pompás palotát átépítette és ezzel a gyönyörű épület szinte uralkodik a városnak e festő pontján. Az újépítés folytán **öven szobával** bővült a szálló. Minden szobában központi fűtés, folyó meleg- és hidegvízszolgáltatás teszi teljessé a kényelmet. Az uccai szobák mindegyikének külön elő- és fürdőszobája van. Minden szobát, uat és régít egyformán, fényjelzőkészülékkel és állami telefontal szerelték fel. Modern, elegáns étkező- és társalgó-termei a legnagyobb igényeket kielégíti. A Carlton-szálló kényelmes otthont és a legjobb ellátást nyújtja.

Szegény repülőgép

Voltaképpen nem is történt semmi.

Az ucca borostás arca is éppen olyan fontoskodó volt, mint máskor, a házak és az árván-fütyegő rádióantennák fölött elöntötte szürke lánvját a hétköznap, az üzletek, üzemek és irodák üres gyomrában pedig akár a mohó, megemészteitlen falat, teküdt a gazdasági válság. Ilyenkor nyomunkba szegődik és elkísér hennünket a kitartó szomorúság, mint a majmoló árnyék, mint egy halk és udvarias francia cicerone, megmutat mindent sorra aprólékosan, bevezet, színekkel szívarványoz be és széljegyzeteket fűz minden vigasztalan, bánatos látnivalóhoz, az egész tengőléngő huszonégyórás tisztavirág-élethez, amelynek szabályos mértani vetülete lehetne ez az ucca.

A cicerone ezuttal szomorkás mosollyal mutatott az aszfaltra, ahol védtelen, didergő papírszettek, a szél olcsó játékszerei mellett üldögél a kisfiu.

Róla akarok beszélni.

És a repülőgépről.

A kisfiu ajka ibolyás volt a hidegtől, mert aznap mínusz husz volt a középzimankó, de ez egyáltalán nem zavarta az ő kisdid játékaikat. Golyózott, amiben utóvégre tényleg nincs semmi. Mindamellet horgonyt vettem kicsit mellette, azaz felette és néztem. A golyók gyönyörűen suhantak, összeütköztek apró üvegfejükkel és ilyenkor, ha teltalálalt volt jelen, a fagyottkék ajkak diadalmas mosolyra nyitak ki, mint a virág. A kisfiu nevetett és ujjongva sepette be a golyókat, mintha nyerte volna valakitől az egészet.

Ekkor jött a repülőgép.

Valahonnan Noviszad felől jött, zugva, zakatolva büszkén elszáryált az ucca felett és dirékt a fülébe muzsikált a kisfiunak.

Azt lehetett volna himni, hogy itt meglepetés lesz. Hogy itt szenzáció lesz. Hogy a kisfiu majd otthagya a golyókat és fölámul a repülőgépre.

Nem történt így.

A kisfiunak meg se kottyant a repülőgép. Tovább játszott a földön, a sáros, szennyes, halott járdán. A kisfiu a földön maradt, céltalan, bolond üveggyölyő között, míg feje felett az életre kelt levegőget hasított a dirib-darabra a diadalmas, lármás propeller.

Szegény repülőgép.

Hogy nem ért meg egy pillantást se a kisfiunak, akinék koravén, ezerkilencszázhuszonnyolchan lekezzett gyermeklelke tompa érzéketlenséggel fut a dolgára csodák és lélegzetállító magasztosságok mellett...

És ezerszer szegény kisfiu. Hogy nem néz fel egy pillanatra se a tiszta, éles, levegős magasságokba, fel a házak, fák és tornyok fölé, ahol a szépség, a tisztaság és a szent, a felfelien idealizmus trónol.

Ő nagykorában se fog már felnézni soha, szegény kisfiu.

(de. ió.)

— **Sulyos vasúti szerencsétlenség Mladenovácnál.** Mladenovácról jelentik: Szerdára virradó éjjel sulyos vasúti szerencsétlenség történt Mladenovac közelében. Egy tehervonat Gyurinci órház előtt összeütközött egy tolató mozdonyal. A karambol következtében a tehervonat vagonjai kiugrottak a sínkből és a pályára mintegy száz méter hosszúságban erősen megrongálódott. Emberéletben nem esett kár, mert egy tolató mozdony vezetője és fűtője, mint a tehervonat személyzete még idejében leugrott. A megrongált pályatestet még az éjszaka folyamán rendbehozták, úgyhogy a forgalomban nem állt be fönnakadás. Az összeütközés színhelyére a beogradi vasutigazgatóságról bizottság szállt ki a vizsgálat lefolytatása végett.

— **Egy lengyel parasztfiu »hipnotikus csodája.«** Lublinból jelentik: Lublin egyik temetőjében néhány hét óta óriási tömegek gyűlnek össze naponként. A nagy érdeklődés oka egy fiatal lengyel parasztfiu, aki latin és lengyel nyelven csodálatosan szárnyaló prédikációkat tart. A dologban az volt a legesodálatsabb, hogy ezt a fiut mindenki egészen műveletlennek sőt analfabétának ismerte. Néhány orvos is érdeklődni kezdett a dolog iránt és vizsgálat alá vette a fiut. Ekkor kiderült, hogy a parasztyerek egy pap hipnotikus befolyása alatt tartotta prédikációit. Amint a transzállapot véget ért nála, egy szót sem tudott többé latinul és még lengyelül is csak paraszti dialektushan beszélt.

Influenza, torokgyulladás, tüdőcsucshurut, az orr és garat elnyálkásodása, a fül és a szem megbetegedése esetén gondoskodjék arról, hogy gyomra és beléi a természetes »Ferenc József« keserűvíz használata által többször és alaposan kitisztítsanak. Közkezdők főorvosai megállapították, hogy a Ferenc József víz orbáncnál és más lázzal járó betegségnél is a szenvedő emberiségnek nagy szolgálatot tesz. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

— **Pör a létminimumért.** Szentáról jelentik: A vármegyei törvényhatóság 1923. évben kiadott rendeletével a létminimumot hétszáz dinárban állapította meg. Az adai rendőrök ekkor azt követelték a községtől, hogy fizetésüket visszamenőleg egészítsék ki hétszáz dinárra. Ada község arravaló hivatkozással, hogy az 1886. évi 22. törvénycikk kimondja, hogy egyedül a község rendelkezik a község vagyonával, a 65. törvénycikk szerint pedig az alkalmazottak fizetését a község állapítja meg, valamint az 1892. évi 87538. számú belügyminiszteri rendelet megsemmisítette egy törvényhatósági bizottság határozatát, amellyel a községi bíró fizetését felemelte — a rendőrök kérését elutasította. A rendőrök most a szentai járásbírósgon indítottak pört a rájuk nézve sérelmes határozat megváltoztatásáért. A járásbírósg a napokban fogja tárgyalni ezen ügyet.

— **Közszemlére helyezték a szuboticaai tisztviselőket 1927. évre vonatkozó adókiivetését.** A szuboticaai városi adóhivatal közli, hogy a járási pénzügyigazgatóság elkészítette az 1927. évre a közigazgatási és magántisztviselők adókiivetését és azt a városi adóhivatal 62. számú helyiségében közszemlére helyezték. A jegyzékek november 29-ikétől december 6-ikáig megtekinthetők a hivatalos órák alatt.

— **Letartóztattak egy noviszadi könyvelőt.** Noviszadról jelentik: A csendőrség kedden letartóztatta Kiszácson Báthory Miklós noviszadi könyvelőt és bekeiserlte a noviszadi államügyészség fogházába. Báthory ellen több rendbeli bűnvádi feljelentést tettek, amelyek alapján a rendőrség körözőlevelet adott ki ellene.

Régi dollog, hogy minden A Gayer-butor körüli torog

89 116

Lepedat és Jovanovics szuboticaai főelárusítóknál vásárolt sorsjegyek közül a november 27-iki huzasón a következő számok nyertek:

10.000 dinárt a 118718 szám.

4000 dinárt az 57231, 86393 szám.

2000 dinárt a 7755, 13033, 49687, 54363, 71961, 80731, 89623, 96345, 99448, 111018 szám.

500 dinárt a 3759, 4651, 7768, 81, 8014, 54, 10573, 78, 11906, 13007, 18, 15542, 21623, 24440, 24785, 94, 26140, 31683, 33778, 86, 35102, 98, 37303, 21, 37424, 83, 38863, 40363, 70, 40426, 62, 42025, 52, 92, 42148, 45571, 46550, 46915, 67, 47707, 72, 82, 86, 93, 48814, 33, 97, 49201, 12, 46, 76, 51518, 24, 54936, 38, 64, 58534, 87, 58835, 60038, 42, 82, 67976, 66433, 68122, 50, 99, 69483, 71213, 31, 58, 77, 86, 92, 71965, 88, 95, 73305, 68, 75403, 48, 78401, 41, 42, 78930, 61, 65, 74, 76, 78715, 81048, 77, 91, 83116, 65, 85, 83516, 60, 84822, 81, 92, 900, 86123, 57, 86888, 900, 87225, 91161, 67, 91, 91846, 96321, 56, 97121, 30, 89, 98132, 62, 99110, 25, 32, 36, 41, 83, 99415, 37, 40, 105301, 6, 38, 91, 108099, 108614, 55, 74, 108808, 87, 110123, 110340, 50, 111001, 17, 91, 111449, 59, 64, 70, 73, 500, 112609, 115058, 116337, 96, 116901, 73, 88, 118725, 28, 85, 120813, 19, 121757, 62, 77, 122032, 122908, 75, 87, 94, 123213, 124312, 124614, 29, 32, 38, 76, 94 szám.

A társasélet ellenségei. A téli hónapok tulajdonképpen a társasélet szeszója. Akikkel sportolás, kirándulás vagy utazás a kalmával összejöttünk, azonkívül barátainkat és ismerőseinket ilyenkor szoktuk kedélyes összejövetelre, egy kis táncra, kedélyes kártyapartira meghívni otthonunkba. Ezeket az összejöveleket azonban csak akkor tudjuk teljes mértékben élvezni, ha megfelelő hangulatban vagyunk és éppen e hangulat az, ami sok mindennek van alávetve. Sajnos gyakran szoktak kínzó főfájások fellépni, amik nagyon kínossá tudják ezeket az összejöveleket tenni. Ma már azonban elhunyt az az idő, amikor várni kellett arra, hogy az ilyen főfájások maguktól elmúljanak, van erre egy nagyon kiváló szer, a piramidon, amelynek segítségével a legsúlyosabb főfájás is nyomtalanul eltűntethető.

— **Betörők, akik munkaközben beruognak.** Oszejekről jelentik: Martinci községben ismeretlen tettesek betörték Lertics Iván szőlőbirtokos pincéjébe, ahol pénzt sejtettek. Pénz helyett azonban csak teli boros hordókat találtak a pincében és az elmaradt zsákmányért jócskán vigasztalgtatták magukat a borokból úgyhogy meglehetősen borközi állapotban hagyhatták el a pincét. Erre mutat az is, hogy a drága borokkal telt hordók csapjait kiráncigálták és a borok a földre folytak ki. Reggel, amikor a szőlőbirtokos a tolvajok látogatását felfedezte, magasan állott a pince kőpadlóján a kifolyt bor. A kedélyes betörők felkutatására megindult a nyomozás.

Sikeres hűlgyek

CENDRE DE ROSET

ROSE CORAILL

OU JOU PARI, h s m a l n a s

— **Kidobták a rendőrt a korcsmából.** Noviszadról jelentik: Zsedniken 1926 november 21-ikén Nagytelecski Félix, Sirácsi Sándor, Molnár Ferenc, Kiss Ferenc, Sudarevics Antal és Sudarevics Károly zsedniki lakosok a korcsmában duhajkodtak és amikor a rendőr elő akarta őket állítani, lefogták és kidobták a korcsmából. A szubotícai törvényszék valamennyiüket tizenöt-tizenöt napi elzárásra ítélte. A felelbiteli bíróság az ítéletet helybenhagyta.

A Baranyai Menekültök szubotícai csoportja december hó 2-ikán vasárnap délelőtt 10 órakor a Hírth Irtó bácsi vendéglő külön helyiségében taggyűlést tart. Minden tarrá a megjelenés tagsági igazolvánnyal kötelező. Az egyesület vezetősége szombaton délelőtt tíz órakor tart ülést.

— **A mozdony előtt hajtott át a vasuti átjárón.** Noviszadról jelentik: Kovács Halmi Péter szentai földműves 1926 augusztus 7-ikén abban a pillanatban, amikor egy mozdony keresztülhajtott a vasuti átjárón, lecsúsz val át akart haladni és még akkor sem állt meg, amikor a mozdonyvezető ismételt jeladással figyelmeztette erre. Ezért a mozdony volt kénytelen megállni és Kovács Halmi az öt felelősségre vonó vádatást még tettleg hántalmazta is. A szubotícai törvényszék ezúttal február 14-ikén és a felelbiteli bíróság szerdán kéthavi fogházra ítélte.

Nem hullik Önnek többé a haja,
S nem lesz hajában korpa soha,
És nem rongja azt ártalmas szerekkel,
Ha shampoo helyett GAMMÁT szerez be!

— **Pavlovics István szubotícai törvényszéki elnök választásáról.** Pavlovics István, a szubotícai kerületi törvényszék elnöke e hó közepén magánnyelven Szentára utazott, ahol meghült. Az elnök most gyógyult fel betegségéből és tizenhárom napi távollét után Szubotícaira érkezett. Pavlovics István elnök esütörtökön, 29-ikén átvesszi hivatala vezetését.

Az eddig használt hajápoló szereit cseréje fel Gammával, mert a Gamma minden odúgit felülül.

— **Elfogott gyermekkraból ciganok.** Országról jelentik: Régen keveset gyerekraból ciganokat fogott el a budriácai csendőrség. Katics János ottani földműves Katca nevű négyéves kislánya néhány nappal ezelőtt eltűnt. A gyermekot, mint a játszóátársak a kétségbeesett szülőknek elmondották, a falu szélén taborozó ciganok csalták magukhoz. A csendőrség először kezdte a ciganokat és néhány kilométernyire a falutól, egy kőkerítésben sikerült előzni őket és a kis Katicát is megtalálták náluk. A gyermekkraból ciganokat detartózták.

A

G A M M A

hajszert és hajmosó szappan kapható minden gyógyszerárban és drogériában vagy a fővárosban

DROGERIA „NADA“

Kollár és Gabriels Szubotíca

— **Az országos vadászszövetség közgyűlése.** Noviszadról jelentik: Az országos vadászszövetség december 14-ikén és 15-ikén Vukovaron tartja meg az évi közgyűlést, amely alkalmából gróf Etiz vukovári bárónak nagyvadászu vadászit lesz.

Dr. Schultmann Endre specialista rendelését bőrnem, és kozmetikai betegok részére megkezdte. Szubotíca, Vilsonova ul. 21. Telefon: 433. Rendel. hölgyek részére 9—11, férfiaknak 3—5-ig.

Van szerencsém a nagyjérdemű közönség szives támogatására hozni, hogy a két évvel ezelőtt Budapesten, a Dunaparton megnyílt

Carlton-szálloda

59 újonnan épült szobával kibővült.

Az építkezési munkák teljesen befejeződtek. Az összes uccai szobák hűrdő- és éoszobáival bírnak. Ugy ezek, mint már az ezelőtt használtban volt szobák központi lámpával, melegvíz- és melegvíz-szolgáltatással, világító-jelzővel, árami telefonnal és minden néven nevezendő legújabb kényelemmel vannak berendezve. Megemlítendő, hogy a szálloda-, kávéház-, étkező- és társalgótermeket is megnagyobbítottam és alaposan renováltattam.

Midőn kérem ezen jelentésemet szives támogatásul venni, ajánlom magam a nagyjérdemű közönség további becses pártfogásába és vagyok

teljes tisztelettel

ILLITS GYULA,

szállodatulajdonos.

— **Királysértésért másfél évi fogház.** Noviszadról jelentik: A noviszadi törvényszék 1926 december hó 20-ikán másfélévi fogházra ítélte Andricsek Szevian pancsevói éjjeli mulatótulajdonost, mert királysértést követett el és a rendőrség ellen is sértő kifejezéseket használt. A felelbiteli bíróság szerdán helybenhagyta az ítéletet.

**DESZANKA KRÉM csodás, felülmulthatatlan!
Asszonyok és lányok megegyeznek abban!**

— **Adóvégrehajtásból hivatalnoksértés.** Noviszadról jelentik: A noviszadi törvényszék ezúttal május 17-ikén egyhavi fogházra ítélte Sisler Szevian csurogi lakatot, mert amikor adót akartak nála végrehajtani, a végrehajtót megsértette. A felelbiteli bíróság szerdán megsemmisítette az ítéletet és 500 dinár pénzbüntetésre ítélte a vádlottat, amely büntetés behajthatatlanság esetén huszonöt napi elzárásra változtatható át.

Dr. Milica Vujić ügyvédi irodáját Vilsonova ulica 11. szám alá helyezte át. Telefon 4—82.

— **Uj autók és motorkerékpárok megvizsgálása.** Noviszadról jelentik: A bácskai tartományi autóvizsgáló bizottság esütörtökön reggel érkezett Noviszadra és a rendőrfőkapitányság ezuton szólítja fel az összes uj autó- és motorkerékpártulajdonosokat, akiknek járműveit ezideig nem vizsgálták meg, hogy esütörtökön délelőtt tíz órakor jelenjenek meg a rendőrségen, ahol a kocikat megvizsgálják és az igazolványukat kikézbcsítik.

FILM

A Városi Mozi kettős műsora

A „Tiltott szerelem“ és a „Hat szép lány keres szállást“

Két nagyszerű film szerepel a Városi Mozi új műsorán, amely esütörtöktől kezdve kerül vetítésre. Mindkét filmnek néhány figyelemreméltó kvalitása van. Az első egy hét felvonásos dráma a *Tiltott szerelem*. Morál film, amely nagyon érdekes esütörtöknyében a modern nevelés esütörtökével és a lánykereskedélemmel foglalkozik. Nagy bátorsággal mutat rá a film a mai társadalom erkölcsi fertőjére: a tiszteletet követelő apa, aki leányát a legerkölcsösebben akarja nevelni, megejt egy lányt és aztán eszerbenhagyja a fiatal lány szeretője lesz egy mérnöknek, akit egy kerítő nő esábit el, a háttérben pedig szerencsétlen lányok száza, mint statiszták, akiket lelketlen emberok rabolozgálk módjára eladnak és visznek Marsellibe, onnan pedig tovább tengerekre. Izzalmasan érdekes, kitünően rendezett film ez, amelyben a szép felvételek során a legjobb színészek vonulnak fel. Vera Schmittler'öwben egy új, nagyon hájos, minden érzés kifejezésére alkalmas szöke színésznőt ismerünk meg, Sylvia Peach is végtelen érdekes új jelenség a filmen. Fred Louis Lerch markáns és közvetlen színész. Gina Mones és Rudolf Klein Rogge pedig pompás kabinetfigurákat csinálnak a lánykereskedőkben.

A másik film, amelynek *Hat szép lány keres szállást* a címe, pompás vigjáték. Annyi öletet zsutolt össze a rendező ebben a filmben, hogy nem fogunk ki a nevetésből. Egy kis német fejedelemség vidéki városának álerkölesit teszi nevetéssé a film, amelynek esütörtöknyében nagyszerű vigjáték-tempóban pereg. Arról van szó a vigjátékban, hogy az elhévelvedett lányok erkölcsös otthonát hat szép és fiatal szerződésnélküli táncosnő miképp alakítja át éjjeli mulatóvá rengeteg mulatóságos bonyodalom után. A főszerepben a szép Jenny Jugo elragadóan hájos. A vídamságnak és öletnek kitünő szószólói a közvetlen Verebes Ernő és az öletesen karrikirozó Georg Alexander. Nagyon jó a film többi szereplője is és egy névtelen új komikus is sok derűs percet szerez a közönségnek.

Mind egyik film maga is biztosítaná egy teljes műsor sikerét.

(I. I.)

A Lifka-mozi két új filmje

Mosjoukine „Karrier“ és „A halál ura“

A Lifka-mozi esütörtöktől kezdve színrekerülő új műsorán két kitünő film szerepel. Az egyik a *Karrier*, Ivan Mosjoukine új filmje, amely mindenütt nagy sikert aratott. A regényből készült filmváltozat egy dél-amerikai fiatalember csodálatos karrierjét mutatja be a semmittevéstől — egészen az elnöki székig. A karrier érdekes meséjével párhuzamosan halad egy szerelem bonyolult története a szép felvételekben bővelkedő filmben. A főszerepet Ivan Mosjoukine, a nagyszerű filmművész játsza és ez már maga is biztosítéka a sikernek. Művészetének egész széles skálája, férfias megjelenésével párosulva ismét figyelemreméltóvá teszi a nagy orosz színész alakítását. Kitünő partnere a szép Susy Vernou és kifogástalanok a többi szereplők is, élükön Luigi Serventivel.

A másik film a *Halál ura* érdekes Ufa-kalandorfilm. Izzalmas jelentek során tanui vagyunk vakmerő

repülő bravuroknak és a mese izgalmas menete állandóan fokozni tudja érdeklődésünket. A főszereplők: Pauly-Winterstein, Hertha Walther, Ferdinand Alten és a film epizódistái is egytől-egyig jó színészi munkával járulnak hozzá a sikerhez.

A kettős műsornak bizonyosan megérdemelt sikere lesz.

(—)

SZÍNHÁZ

A Gyurkovics fiuk harmadik előadása a Népkörben. A Népkör vasárnap este megismétli nagyszerű operettjének, a *Gyurkovics fiuk*-nak az előadását a bemutató szereplővel. Jegyek előre váthatók Krécsinél és az előadás napján a Népkör pénztáránál.

Kramer Esze és Popova szubotícai hangversenye. Óriási érdeklődés előzi meg Kramer Imrénének, a szubotícai származású kitünő hegedűművésznőnek hangversenyét, amelyet december 15-ikén tart a Vörös Kereszt nőegylet esütörtöknyében. A fiatal hegedűművész nívós és változatos programmal áll a közönség elő és zongorán Laurisin Lajos, a kiváló budapesti zongoraművész kíséri. A koncert érdekességét még emeli, hogy azon Popova asszony, a beogradi opera művésznője, a szubotícai közönség kedvence is fellép.

A Csorogyerokok Bajmokon. Bajmokról jelentik: A bajmoki műkedvelők nagy sikerrel mutatták be a Csorogyerokok című operettet. A szereplők: Kettig Marika, Póter Annuska, Zsigmond, Hilkovits, Kirchenmayer, Hatz Mariska, Hilkovits Marina, Mojzes Ferenc és Daku Károly sok tapsot kaptak. Az előadást ünneplés követte.

A petrovoszelói önkéntes tűzoltótestület műsoros estje. Bacskepetrovoszelóról jelentik: A petrovoszelói önkéntes tűzoltótestület vasárnap kitünően sikerült műsoros estet rendezett. A program keretében négy egyfelvonásos kabaródarab került színre. A sikerült előadás után táncmulatság következett.

Krompholz Károly sikere a zsidó nőegylet esütörtöknyében. A szubotícai zsidó nőegylet esütörtöknyében a szubotícai színház felépítésére és az e célból kijelölt ad hoc színházépítő bizottság a színháztervek elbírálására az ország tekintélyes szakértőiből zsűrit alakított. A felkért zsűritagok közül azonban csak Brasován Dragutin beogradi műépítész vállalta ezt a tisztséget, míg a többiek lemondottak. Nyenképpen a színházépítés akciója egyelőre holtpontra jutott. Ez ügyben a színházépítő bizottság szerdán este ülést tartott.

Holtpontra jutott a noviszadi színházépítés ügye. Noviszadról jelentik: A város tudvalevőleg akciót indított új színházának felépítésére és az e célból kijelölt ad hoc színházépítő bizottság a színháztervek elbírálására az ország tekintélyes szakértőiből zsűrit alakított. A felkért zsűritagok közül azonban csak Brasován Dragutin beogradi műépítész vállalta ezt a tisztséget, míg a többiek lemondottak. Nyenképpen a színházépítés akciója egyelőre holtpontra jutott. Ez ügyben a színházépítő bizottság szerdán este ülést tartott.

Művészhangverseny Noviszadon. Noviszadról jelentik: Csütörtökön, november 29-ikén dr. Adamovicsné Dubszka Bozsena művésznő az újonnan megnyíló Olimpia-teremben este kilenc órakor önálló hangversenyt rendez. A művésznőt Marzsinec Ljubica kíséri zongorán.

SPORT

Ethunyt noviszadi futballbíró. Noviszadról jelentik: Simovics Mihály noviszadi elsőosztályú futballbíró vasárnap hosszús és súlyos betegség után a noviszadi közkórházban meghalt. Simovics október hetedikén vezette az utolsó mérkőzést a Makkabi—Vojvodina között, amelyre azonban már betegem állt ki. Aztán ágyának dőlt és vasárnap délután három órakor meghalt. Hétfőn temették a kórház halottas házából. Koporsójára a kerület kószorut helyezett és temetésén valamennyi noviszadi futballegyesület és futballbíró résztvett.

Noviszadi—ZsAK—Szubotícai ZsAK kombinált 5:0 (3:0). A szubotícai ZsAK tartalécsapatot küldött Noviszadra, amelyet a feltörő formában levő noviszadi vasutasok könnyű szerrel legyőztek.

Nemzetközi labdarugó mérkőzés Noviszadon. Noviszadról jelentik: Szombaton december 1-én a Temesvári AC a noviszadi Vojvodinával, vasárnap a NAK-kal fog nemzetközi mérkőzést lefolytatni. Mindkét mérkőzés délután negyed három órakor kezdődik. Vasárnap Beogradban a noviszadi kerület válogatott csapata fog Beograd válogatott csapatával mérkőzni. Szombaton Beograd két válogatott csapata mérkőzik és a győztes együttes lesz a noviszadi kerület válogatott ellenfele, míg a vesztes csapat a becskeréki kerület válogatottjával mérkőzik. Noviszadon sportkörökben nem bíznak a noviszadi válogatott győzelmében, mert annak összeállítása nem kielégítő.

KÖZGAZDASÁGI NAPLÓ

A BÁCSMEGYEI NAPLÓ ÁLLANDÓ HETI MELLÉKLETE

Nincs eladósodva a mezőgazdaság — mondja a vajdasági bankok szövetsége

„A mezőgazdaságra csak hátrányos volna a parasztadóságek likvidálásáról
szóló törvény“

A vajdasági pénzügyi és bankok szövetsége évi jelentésében hosszabban foglalkozik a mezőgazdaság eladósodásának kérdésével. A jelentés mindenekelőtt megállapítja, hogy a mezőgazdaság épügy nélkül a hosszulejáratu és olesó hitelek, mint az ipar. Statisztikai adatok igazolják, hogy a mezőgazdaság és az állattenyésztés hanyatlóban van. A legilletéke-sebb tényező: a földmivelésügyi minisztérium, amely a mezőgazdaságnak felbecsülhetetlen szolgálatakat te-
letne, nem talál megfelelő méltánylásra az állami költ-
ségvetésben, mert a földmivelésügyi minisztérium elő-
irányzata 339 millió dinárt tett ki, de a valóságban csak 215 milliót engedélyeztek. Ennek következtében a minisztérium nem volt abban a helyzetben, hogy megfelelő hitelek engedélyezhetett volna a mezőgaz-
daságnak.

A bankszövetség jelentése felveti a kérdést, vajjon valóban el van-e adósodva a mezőgazdaság.

A jelentés statisztikai adatokat vonultat fel annak igazolására, hogy *nincs mezőgazdasági eladósodás, csak az ország egyes vidékein, ahol a lütelviszonyok igen rosszak.* A szövetség arra a megállapodásra jut, hogy *ha a nemzetgyűlés elfogadná a mezőgazdaság eladósodására vonatkozó törvényjavaslatot, abból a mezőgazdaságra csak hátrányok származnának.* A bankszövetség ennek a megállapításának igazolására a következő statisztikai adatokat sorolja fel:

1921—1926-ban egész Jugoszláviában évente átlagosan 11.354.403 hektár föld volt megművelve, ebből 1.681.568 hektár rét, 2.865.630 hektár legelő, 123.914 kert, 6.111.691 hektár szántóföld, 428.823 hektár szőlő és gyümölcsös és 141.779 hektár mocsaras terület. A rétek és legelők nagyrésze a városok és községek tulajdonában van és így nem jöhetnek számításba. Ezzel szemben megállapítja a bankszövetség, hogy a mezőgazdaságnak összesen 8 millió hektár bevett föld van a birtokában. Ha a földértéket a legmínimálisabban számítják, vagyis holdanként átlag 600 di-
nárral, akkor a bevett földek értéke meghaladja a 48 milliárd dinárt és így ezt az összeget kell a mezőgaz-
daság összvagyónának tekinteni.

A mezőgazdaság évi jövedelme a következő: Szántóföldekből 18.632.854.000 dinár, állattenyésztésből 12.940.206.000 dinár, haltenyésztésből 83.500.000 dinár, összesen tehát évi 31.652.560.000 dinár. Eszerint 80 mil-
liárd dinár vagyonnak 31.6 milliárd dinár az évi jöve-
delme. Ezzel szemben a mezőgazdaságnak három mil-
liárd adóssága van.

A helyzet megítélésénél szem előtt kell tartani azt a tényt, hogy a mezőgazdaság nálunk nem intenzív, hanem extenzív. Téves a mértékadó körök véleménye, hogy ha a mezőgazdaság az extenzivitásból az inten-
zivitásba menne át, ki tudná fizetni adósságát. Igaz, hogy ilyen átmenet esetén a mezőgazdaság termelő-
képessége erősen emelkedne, de az átmenet óriási összegeket eméltene fel. Eladósodottság csak akkor áll be, ha az adósság meghaladja a vagyon összegét, de erről a mai viszonyok mellett igazán nem lehet be-
szélni, mert az adósságok összege a vagyonösszeg husznegyed részét és az évi jövedelem tízedrészét teszi ki.

Azt hangoztatják, hogy a 30 milliárd dinárt kitevő évi jövedelemből 10,5 millió ember kénytelen élni, úgy hogy fejéknél naponta csak 8 dinár jut mindenkire. Ebből a 8 dinárból még külön ki kellene fizetni az ösz-
ses adókat, nemkülönben a mezőgazdasági költségeket és így a mezőgazdasággal foglalkozóknak nincs meg a megélhetési lehetőségük. Ebből a téves megállapítás-
ból az érdekeltek téves következtetéseket von-
nak le, mert az egész ország 12.017.323 főnyi lakossá-
gából 78 százalék, 9.350.990 ember foglalkozik mező-
gazdasággal és így a kimutatott szám máris egy mil-
lióval kisebb. Meg kell említeni, — folytatja a jelentés — hogy a mezőgazdasággal foglalkozó 9.350.990 főnyi lakosságba be van számítva minden földtulajdonos, minden mezőgazda, akinek nincs is földje és vala-
mennyi mezőgazdasági munkás is, pedig az utóbbiak csak idénymunkások és az év többi részében ipari

munkát végeznek, vasutnál, utépitésnél és más ipar-
ágaknál dolgoznak és így semmiképpen sem lehet őket kizárólag a mezőgazdasági munkások közé sorozni. Jövedelmük nemcsak a mezőgazdasági munkákból áll elő, hanem ipari tevékenységükből is szaporodik az. Meg kellene tehát állapítani, hogy mennyi a földtulaj-
donos mezőgazda, mert csak ezek jöhetnek figyelembe annak a megállapításánál, hogy milyen mérvű az el-
adósodottság. Ennek a megállapítása csak a házak alapján történhetik.

1921-ben Jugoszláviában 2.122.353 ház volt, ebből 1.810.315 mezőgazdasági ház és ebbe a számba a munkásházak is be vannak tudva, úgy hogy ezek leszámításával — ezeket 25 százaléknak számítva — maradna a mezőgazdaság tulajdonában 1.358.736 ház. Minden 100 házra átlag 110 család jut 566 családdal. Szer-
biában, Montenegróban, Boszniában, Hercegovinában és Dalmáciában minden családnak egy-egy ház van

birtokában, míg az iparvidékeken, ahol a lakosság el-
helyezkedésére kevesebb épület áll rendelkezésre —
így Horvátországban, Szlavóniában, Szlovéniában és a Vajdaságban — 126—144 család jut 100 házra. Min-
den 5 családra 1 házat lehet számítani. Ha a mezőgaz-
dasággal foglalkozók birtokában levő házakat a csa-
ládtagok száma szerint számítjuk, vagyis ötlet meg-
szorozzuk, akkor 6.788.985 családdal rendelkezik az
egész mezőgazdaság és nem 10,5 millióval. De hogy
még pontosabb adatokat lehessen megállapítani, a 10,5
millióval felvett mezőgazdasági lakosságból le kell
számítani 2.861.397 mezőgazdasági munkást, így a me-
zőgazdasággal foglalkozók száma 6.661.458-ra fog rug-
ni, vagyis mindkét számítás ugyanazokat az adatokat
eredményezi.

A napi átlagos kereset tehát nem 8, hanem 12 di-
nár és ötagu családnál naponta 64,5 dinár, havonta
1935 dinár, évente 23.220 dinár, amely összegből egy
mezőgazdasági család adók és egyéb költségek ellené-
re meg tud élni. Meg kell még említeni, hogy egyes
vidékeken a mezőgazdasági családok háziiparral fog-
lalkoznak és így jelentékeny mellékjövedelemhez jut-
nak.

A bankszövetség végeredményben arra a megáll-
apításra jut, hogy *eladósodottságról szó sem lehet.*
Egyes vidékeken a mezőgazdák el vannak adósodva,
de ezek helyi jelenségek, amelyekből az egész orszá-
ra kiterjedő következtetéseket levonni nem lehet.

Felemelik a vasuti tarifát

A vasuti tarifa és az állami illetékek felemelésével hozza egyensúlyba
a pénzügyminiszter az új költségvetést

Beogradból jelentik: Amikor Szubotics Nikola pénzügyminiszter a parlament plénumában bejelentette az új költségvetés adatait, szinte szívhelyező hangon kérte a parlamentet, hogy higgyék el neki, hogy **az új költségvetés teljesen ki van egyensúlyoz-
va, abban semmiféle hamis adat nincs**

és minden tekintetben megfelel az ország gazdasági viszonyainak. Az idei költségvetést Markovic Bogdán pénzügyminiszter, amint tudjuk, deficittel mutatta be a parlament plénumának, az 1929/30-as költségve-
tést az új pénzügyminiszter pedig deficittel jelentette be. Ez a szűfűit *mindössze csak negyvennyolcezer di-
nár, azonban a pénzügyminiszter őszinte kijelentéseinek hinnünk kell és el kell fogadnunk azt a bejelentést, hogy a jövő költségvetés teljesen ki lesz egyensúlyoz-
va és a jugoszláv államháztartás teljesen rendben lesz a jövő költségvetési esztendőben.*

Ha jobban megvizsgáljuk a költségvetés egyes té-
teleit és a nyomára akarunk akadni annak, hogy a pénzügyminiszternek, miképpen sikerült a költségve-
tési egyensúlyt kimutatni, akkor megállapíthatjuk, hogy **a miniszter a költségvetési javaslatban arra
számít, hogy egyrészt a magasabb reparációs
jövedelmek, másrészt a magasabb adók fogják
a költségvetés bevételi tételeit emelni.**

A reparációs 274 millió dináros bevételből 160 mil-
lió dinárt kell a költségvetési deficit eltüntetésére fel-
használni. Az állam egyéb bevételei azonban már nem
lesznek valami nagyon kedvezőek, mert

**az új költségvetésben kétszáz millió dinárral
kevesebbet várnak a vámbevételektől és har-
minc millió dinárral kevesebbet várnak a fo-
gyasztási adókból is.**

Az államnak szüksége van még arra is, hogy az ösz-
ses állami illetékeket felemelje és ebből 104 millió
dinárral több bevételre számíthat.

A pénzügyminiszter a közvetett adókból tízmilliárd
dinnárral magasabb bevételt vár, mint az e múlt eszt-
endőben. Ezt a több bevételt a miniszter az ugyneve-
zett szolgáltatási adóval és a késedelmes adófizetések
után szedett kamatokkal indokolja. A miniszter az új
adótörvényből származó több jövedelemre egyáltalán
nem hivatkozik, mert még nem tudja és nem is meri
sejteni, hogy az új adótörvénynek milyen lesz a pénz-
ügyi efektusa. A parlament képviselő tagjai között is
akadtak sokan olyanok, akik a minisztertől elvárták
volna, hogy a január elsején életbe lépő adótörvény
várható pénzügyi hatásairól nyilatkozott, azonban er-

ről a kérdésről a miniszter expozéja csodálatos mó-
don megfeledezett.

A pénzügyminiszterium tátekáról szerzett in-
formáció szerint a miniszter az új adótörvény-
től egyáltalán nem vár nagyobb eredményeket
és azt hiszi, hogy az új adótörvény nem fogja
sokkal emelni az állami adóbevételeket.

A költségvetési vita során el kell dölni, hogy
mennyi lesz a földadó kulcsa Jugoszláviában, mert az
új költségvetésben erre sem kapunk választ, pedig er-
re az ország agrárközönsége igen nagy kíváncsiság-
gal vár és nagyon szeretné tudni, hogy az új adótör-
vényben előírt, de meg nem határozott földadót mi-
lyen kulcs szernt fogják majd megállapítani. *Letico
Dusan* államtitkár

az összes közvetett adókból egymilliárd 684
millió dinár bevételt vár és ez a szám került
be a költségvetésbe is. A közvetett adók kö-
zött szerepel a földadó is és a földadónak
570-től 600 millió dinár jövedelmet kellene haj-
tania.

A bírói illetékeket is fel fogják emelni. Az erre vo-
natkozó törvényjavaslat már készen áll.
Ami a vasuti tarifa kérdését illeti,

**a közlekedésügyi miniszter már több ízben ki-
jelentette, hogy a vasuti tarifát olyan magasra
fogják felemelni, amennyit a vasutak deficitje
kitesz.**

A közlekedésügyi miniszter az új költségvetésben 330
millió dinárral többet kér, mint az elmúlt költségvetés-
ben vagyis a kiadásokat több mint 12 százalékkal
akarja emelni. A deficit tehát még nagyobb lesz, mint
az idén volt. Abban az esetben, ha tényleg a vasutak
deficitjéhez mérnek a vasuti tarifa felemelését, akkor
körülbelül

**a vasuti tarifát husz százalékkal kell majd fel-
emelni.**

Kérdés azonban, hogy ezt a megterhelést el fogja-e
bírní már a gazdasági élet. Igaz, hogy a vasutak be-
vételei is emelkedni fognak, mert új vonalak nyílnak
meg, azonban ezek a bevételek vajmi kevéssel fog-
nak hozzájárulni a vasuti kiadások csökkenéséhez.

Legjobb hirdetési orgánium
a „BÁCSMEGYEI NAPLO“

Huszonöt százalék marad a pótdadó a bácskai tartományban

Klicin Mita költségvetési ekszpozéja

Szomborból jelentik: A tartománygyűlés keddi ülésén Klicin Mita, a tartományi választmány elnöke a költségvetés betérjesztésével kapcsolatban terjedelmes ekszpozét tartott, amelyben többek között a következőket mondotta:

Az 1929. évi költségvetés kiadási összege nagyobb, mint a múlt évi volt. Ez a nagyobbodás főleg az államtól átvett intézmények, de különösen az utak javítása által állott elő. Az utak javítására a jövő évben 5 1/2 millió dinárral többet fordít a tartomány, mint ez évben. A közigazgatási kiadások 3.400.000 dinárral szaporodtak és pedig az árvaszék másfélmillió dinárral, a többi összeg pedig az államtól átvett tisztviselők járadóságaira és az intézmények anyagi kiadói

15 millió dinárt fordított évenként és most, bár a tartomány elvesztette a volt megye területének egyharmadát, évi 18 milliót fordítunk erre, bele nem számítva a személyi kiadásokra fordított 2 millió dinárt. Szem előtt kell még tartani azt, hogy a megyei rezsim alatt 18 százalékos megyei pótdadó és 86 százalékos utadó volt. Az utadó most megszűnt, mert a tartományi pótdadóban ez is bennfoglaltatik.

A pótdadó az összes állami pótdadókkal együtt, nem számítva a jövedelmi adót, az összes adóalap 75%-át teszi ki, míg a többi társadalmi rétegek 45%-ot fizetnek. A házádo után 12 millió, a kereseti adó után 18 millió, a részvénytársaságok adója után 5 millió a pótdadó. Ámbar sok rentabilis nagy gyár van, közöttük a két cukorgyár, a tőkekamatadó csak 2 milliót tesz ki és ezen az alapon vetik ki a tartományi pótdadót.

A tartományi tisztviselők száma ez évben 1 főlevéltárnoki, a pedagógiai intézet igazgatói és a szőlészeti felügyelői állással szaporodott. A bácskai tar-

omány mellett rossz örökséget vett át a volt megyétől, miután az összes nyugdíjalapok a háboru alatt és után tönkrementek, mert vagy hadikölcsönre fordították, vagy devalválódtak, úgy hogy kilenctized részben értéküket veszítették és így a tartomány évenként a volt megyei nyugdíjasoknak 2 1/4 millió dinárt fizet ki. Nagyon sokat veszítettek a többi megyei alapok is, így az utadóalapot a vicinális vasutak részvényekre fordítottuk és ez majdnem teljesen elveszett, holott ez az összeg 70 millió dinárt tenne ki, amellyel 150 kilométernyi új utat lehetne építeni. Ha ez az összeg megjelene, nem kellene 200 millió kölcsönt felvenni utak építésére, elég lenne 130 millió is. Bácskában az összes kőbányák távol esnek és ezért a legköltségsőbb az utépítés. A tartomány az államtól kérte, hogy az utak építéséhez szükséges kőanyagot a külföldről vámmentesen és olcsóbb vasuti tarifával hozhassa be. Ezáltal nagyobb lenne a konkurrencia és olcsóbb az építés. Hogy a tartomány mennyit fordít az utakra, azt legjobban dokumentálja a betérjesztett költségvetés, amely szerint a kiadások 40%-át utépítésre fordítjuk. Ha ebbe beleszámítjuk azt az 5 milliót, melyet mezőgazdasági célokra fordítunk, megállapítható, hogy a kiadások hatvan százaléka gazdasági célokra szolgál. Végeredményben annak ellenére, hogy az új költségvetés kiadási végösszege nagyobb a tavalyinál, a pótdadó marad, mint a múlt évben, huszonöt százalék.

Klicin Mita

saira szükséges. A szubotical közkórházra 1 millió, mezőgazdasági kiadásokra 2 millió a többlet. Az államtól a tartomány kap bizonyos összegeket a töle átvett intézmények fenntartására, de ez kevés, mert például az állam az átvett utakért kilométerenként 7000 dinárt ad a karbantartásra, ami összesen évi 1 millió dinárt tesz ki, a tartomány pedig, miután ezek az utak rossz állapotban vannak, a karbantartásukra 5 millió dinárt ad ki. Az árvaszék átvételéért az állam nem ad semmi dotációt a tartománynak, úgy hogy ez szintén újabb teher. A tartomány szívesen vesz át az államtól ügyköröket, de megkívánja, hogy adjon megfelelő jövedelmeket is. Különösen követeljük, hogy adja át az erdészetet és halászatot, amelyet az alkotmány 96. szakasza a tartomány hatáskörébe utal. Kötelen lenne az állam az állami adók megfelelő részét átadni az átvett intézmények igazgatása fejében és meg kellene szüntetnie olyan tisztviselői állásokat, amelyeket az önkormányzat, miután ügykörük az ő hatáskörébe tartozik, már kreált; ilyenek az építészeti, mezőgazdasági, közegészségügyi és szociális intézmények tisztviselői.

Az állam úgy bánik a tartományokkal, mint a mostoha gyerekkel, kiveti egy elhagyatott utra és ott magára hagyja, hogy boldoguljon, ahogy tud. Ennek a folyománya az, hogy a nép az önkormányzatot csak új tehernek tekinti.

A vita során felhozták, hogy a bácskai tartomány kisebb, mint a volt Bácsbodrog vármegye, mégis kiadásai nagyobbak. Ez nem felel meg a valóságnak. A volt megye, bár hatásköre nem terjedt ki a városokra és kiadásai 1926. évben 47 millió dinárt tettek ki, de a megyének nem voltak szociális humanitárius és mezőgazdasági intézményei és nem ő, hanem a községek fizették a járási számvevőket, mégis 438 fizetett alkalmazottja volt és ezek fizetése az állami dotációval együtt 10 millió dinárt tett ki. A tartománynak eddig csak 219 alkalmazottja volt, akiknek fizetése évi 5 millió dinárba került. Miután az államtól ez évben átvettük az árvaszékét 147 alkalmazottal, a tartományi költségvetésbe felvettünk 9 járási számvevőt a tartományi számvevőszék tisztviselőivel. Ez a volt állami mintagazdaság tisztviselőinek fizetésével együtt évi 8 1/2 millió dinárt tesz ki, vagyis az összes kiadások 20 százalékát. A volt megye és a tartomány kiadásainak összehasonlításánál ki kell még emelni, hogy a megye az utak fenntartására

Megjavítják a vasuti összeköttetést Szubotica és Sztarakanizsa között

A sztarakanizsai polgármester intervenciója a szubotical vasutigazgatóságnál

Sztarakanizsa lakosságának már régi panaszja, hogy a városnak nincs megfelelő vasuti összeköttetése Szuboticalal. Különösen a gazdasági élet sanyalga meg ezt az állapotot, amely miatt Sztarakanizsa ugyszólván teljesen kikapcsolódott Szubotica gazdasági és kulturéletéből. Szubotica gazdasági visszafordulásának is főleg az az oka, hogy a városnak nincs kellő vasuti összeköttetése a vidékkel, különösen a Tiszamellékekkel.

Vernácski István dr., Sztarakanizsa polgármestere legutóbb beadványt intézett a szubotical vasutigazgatósághoz, amelyben kérte, hogy a Szubotica—sztarakanizsai vasuti összeköttetést javítsák meg. Ver-

nácski polgármester személyesen is közbenjárt az ügyben Borkó Jakab vasutigazgatónál, akit arra kért, hogy december elsejével két új vonatjáratot állítson be Szubotica és Sztarakanizsa között és pedig úgy, hogy a Szuboticalról délben induló személyvonat, amely eddig csak Horgosig közlekedett, december elsejétől Sztarakanizsáig menjen és az esti vonat is, amely 6 óra 45 perckor indul Szuboticalról, a jövőben Kanizsáig közlekedjen.

A vasutigazgató megígérte, hogy a kérelemnek lehetőleg rövid időn belül eleget tesz és valószínűleg már december folyamán beállítják a menetrendbe a két új vonatjáratot.

BELFÖLD

Jugoszláv-francia kölcsöntárgyalások. Beogradból jelentik: A közlekedésügyi miniszter nem adta fel azt a tervét, hogy nagyobb külföldi kölcsön formájában több száz millió dinárért vasuti építési anyagot vásároljon. Mivel a német Stahlunionnal a tárgyalások megakadtak, sőt a német Fuhrmann céggel sem állnak a legjobban a tárgyalások, most a Beogradban a napokban megalakult *Comtoir Franco Jugoslave* című francia érdekeltséggel folytat a miniszter kölcsöntárgyalásokat. A tárgyalások még nagyon kezdő stádiumban vannak és hogy lesz-e sikerük, az még nagy kérdés.

Nyilvánosságra hozták a beogradi konvenció egyes részleteit. Beogradból jelentik: A Szluzsbene Novine egyik legutóbbi száma közli Jugoszláviának Olaszországgal az ugynevezett beogradi konvenciókban kötött megállapodásainak egy részét. A konvenciót még 1924 július 14-ikén kötötték. A nyilvánosságra hozott rész a volt Déli vasutnak Fiume területére vonatkozó rendelkezését tartalmazza, egy másik konvenció-részlet pedig az adriai kikötőkből való vasutforgalmi és tranzit szabályzatokat foglalja magában, a harmadik konvenció-részlet pedig a határállomások kérdését rendezi és a közös vasutállomások és a határvasuti vonalak kérdésében foglal legfontos rendelkezéseket magában. Ugyanez a hivatalos lapszám közli még az Olaszországgal kötött konzuláris szolgálatról szóló és a településre vonatkozó megállapításokat is. Ami a település kérdését illeti, a konvenció kimondja, hogy olasz állampolgárok a határtól számított ötven kilométeres zónán kívül jugoszláv területen letelepedhetnek. Az ötven kilométeres zónán belül való olasz településhez külön hadügyminiszteri és belügyminiszteri engedély szükséges. Mindakét szerződő félnek jogában áll a másik területén tetszés szerint konzuláris szolgálatot felállítani. A beogradi konvenció azonkívül még az olasz ügyvédeknek azt a kedvezményt is megadja, hogy jugoszláv területen bármilyen ügyben és bíróságnál eljárhatnak, ha különben a törvényes követelményeknek megfelelnek.

Beograd építkezései az utolsó tíz esztendőben. Beogradból jelentik: Beograd város építkezési bizottsága részletes statisztikát állított fel a város utolsó tíz esztendő építkezéseiről. Ezek a számok a jugoszláv főváros óriási fejlődését bizonyítják. A következő adatok azokról az építkezésekről számolnak be,

amelyek tervszerűen és a hatóságok jóváhagyásából történtek, mert a nyilvántartott építkezéseken kívül még sok kisebb ház is épült. Ebbe a statisztikai kimutatásba az állami és a városi építkezések nincsenek beszámítva, ugyszintén az építkezés alatt levő házak sem. Beogradban 1918. évtől 1928. évig 3019 épület épült, amely 539.819 m. telket foglal el, amelyeknek értéke 1.851.272.000 dinárt tesz ki. Ezek az épületek 6094 emeletet, 9494 lakást, 28.948 szobát, 9850 konyhát és 5393 fürdőszobát jelentenek. Építettek még 1129 új üzlethelyiséget, 55 éttermet, 207 termet, 366 raktárt, 120 műhelyt és 43 garaget. 153 épületben van lift és 282 épületben központi fűtés. 1921. évben voltak a legnagyobb méretű építkezések, ellenben a legkisebb számu építkezés 1927-ben volt.

Árlejtés noviszadi utak építésére. Noviszadról jelentik: Noviszad város tanácsa december harmadikára árlejtést hirdetett a Temerini, Pirosi és Kiszási utak kijavítására.

Jugoszlávia a dunai összekötő vizeken nem engedli meg a hajózást idegen állambeli vontató gőzösköknek. Beogradból jelentik: Marodics Szveta, a beogradi kereskedelmi kamara titkára a napokban tért vissza Párisból, ahol résztvett a kereskedelmi kamara ülésén, amely ülés Magyarországnak azzal a panaszával foglalkozott, hogy a dunai összekötő vizeken és a csatornákon való hajózás kizárólag Jugoszláviának van fenntartva. Emiatt a magyar hajóstársaságok a Nemzetközi Kereskedelmi Kamaránál intervenáltak és kérték, hogy engedjék meg a magyar vállalatoknak is a hajózást ezeken az ugynevezett összekötő vizeken. Marodics titkár ebben a kérdésben terjedelmes memorandumot nyújtott át a Nemzetközi Kereskedelmi Kamarának, amelyben válaszolt a magyar hajósvállalat panaszában. A párisi ülésen az ismeret angol gazdasági szakértő, Sir Sandman Allan elnökölt. Az ülés elfogadta a jugoszláv delegáció álláspontját. A konferencia után a német és osztrák delegátusok kérték a jugoszláv delegátust, hogy hasson oda, hogy Jugoszlávia engedje meg az idegen állambeli vontató gőzösköknek a jugoszláv összekötő vizeken való hajózást. Marodics kifejtette, hogy Jugoszlávia ehhez nem járulhat hozzá, mert Jugoszlávia érdekei azt kívánják, hogy a belföldi vizeken jugoszláv vontató gőzöskök teljesítsenek szolgálatot.

MIUJSÁG A LLOYDBAN?

A szuboticaí Lloyd közleményei
Rovatvezető Dr. Pavlovics Milos titkár

Felhívjuk a Lloyd és a Felsőbácsai Gyárosok Szövetsége tagjainak figyelmét, hogy összes közérdekű és őket érdeklő közleményeiket ebben a rovatban tesszük közzé.

A rinfuza küldemények berakása és mérlegelése

A külföldi vasutigazgatóságok mind gyakrabban panaszkodnak, hogy az ömlesztett állapotban feladott — a rinfuza — küldeményeknél, amelyek a mi vasútállomásainkon kerülnek feladásra, a kirakás alkalmával jelentékeny súlyhiányokat állapítanak meg annak ellenére, hogy a kocsik és az ólomzár rendben vannak.

Megállapítást nyert, hogy ezek a részben tényleges, részben pedig látszólagos súlyhiányok a következő okokra vezethetők vissza:

1. A feleknek megrakás céljából rendelkezésre bocsátott kocsikat a vasúti személyzet vagy egyáltalában nem, vagy csak felületesen vizsgálja meg abból a szempontból, hogy azok alkalmasak-e az ömlesztett állapotban feladásra kerülő áru szállítására.

2. A küldemények mérlegelését megbízhatatlan rakár vagy hidmérlegeken végzik járattan és lelkiismeretlen vasúti alkalmazottak.

3. A göngyölet (zsákok) súlyát nem állapítják meg mérlegelés útján, hanem csak átlagosan a zsákok egy részének mázsálása alapján.

4. A kocsiajtóknál használt védődeszkák súlyát rendszeren nem veszik figyelembe.

5. Nem törődömség a feladóállomások mérlegelő személyzete részéről, esetlegesen személyzet összejátszása a feladóval, akinek érdeke, hogy a fuvarlevélmásodlaton — amely a kereskedők közötti elszámolás alapja — minél nagyobb súly legyen kitüntetve. A rendeltetési állomások személyzete részéről kevésbé tekinthető fel inkorrektus a mérlegelés körül és az annál kevésbé lehetséges, mert a mázsálás itt a fél jelenlétében történik, akinek már a feladóval való elszámolás és esetleges reklamálás végett nagyon is érdekében áll, hogy a mérlegelés pontosan történjék.

Minthogy a szuboticaí vasutigazgatóság arra a meggyőződésre jutott, hogy a *szóbanforgó súlyhiányok nagyobb részt a feladóállomások mázsáló személyzetének felületességére vagy inkorrektusára vezethetők vissza*, ennek a tarthatatlan állapotnak a legenergiusabban véget kíván vetni. Elhatározta, hogy ha jövőben olyan súlyhiányokat állapítanak meg a rendeltetési állomásokon, amelyek a küldemény állapotára és egyéb körülményekre való tekintettel megmagyarázhatatlannak, elsősorban meg fogja vizsgáltatni a rendeltetési állomás mérlegét és ha azt pontosnak, illetve megfelelőnek találják, minden további nélkül a feladóállomást fogják felelőssé tenni a megállapított súlyhiányért, mert már az így adott helyzetből kétségtelenül megállapítható a feladóállomás személyzetének felületessége, nemtörődömsége, avagy épen meg nem engedett és így szigoruan büntetendő eljárása.

A szuboticaí vasutigazgatóság 45.113/1928. számú rendeletében épen ezért, de az államvasutak tekintélyének megóvása végett is még egyszer a *leghatározottabban felszólítja az állomások személyzetét, hogy ennek a lehetetlen helyzetnek vessen véget*, mert ő a maga részéről nem tűri és nem tűrheti továbbra is ezt az egész vasutigazgatásra kedvezőtlen fényt vető állapotot és a jövőben a vétkes személyzetet nemcsak példásan meg fogja büntetni, hanem a nem szabályszerű mérlegelésnek tulajdonítható súlyhiányokat minden kimélelnélkül terhére fogja írni a tekintetbe jövő személyzetnek, ismétlődés esetén pedig az illető állomások ellenőrző közegeinek is.

A vasutigazgatóság rendeletével meghagyta azt is, hogy ha utközben bármely oknál fogva valamely küldeményt át kell rakni más kocsikba, átrakás előtt az állomások a lehetőséghez képest tartoznak annak a kocsinak önsúlyát megállapítani, amelybe a küldemény átrakandó.

*

Díjzabásváltozás. Folyó hó elsejétől való hatályos és ez év végéig való érvényel megváltoztatták a személy-, podgyász- és expresszáru-szállításra vonatkozó Díjzabás II. része 13. szakaszát, mely folyó évi március elsejétől van érvényben. E változtatás szerint nagyobb városokban rendezett és nemzetközi jelentőségű vásárok látogatói az előírt igazolványok alapján a díjmentes visszautazás kedvezményében részesülnek országos jelentőségű kirándulások, ünnepélyek stb. résztvevői pedig a visszautazáskor a rendes menetdíj árának 50%-os kedvezményét élvezik. Eszerint a vásárok látogatói a menetkor megváltott jeggyel a visszautazáskor díjmentesen utazhatnak, a kirándulások stb. résztvevői pedig a visszautazáskor féláru jegyet válthatnak az eredeti induló, illetve határállomásig, de csak

a legközelebbi utirányon át és ha a személypénztárnál elmutatják a rendezőbizottság részéről láttamozott igazolványt a vásáron, kiránduláson stb. való részvételről.

Nemzetközi mintavásár Brüsszelben. Brüsszeli követségünk értesítése szerint ott jövő évi április hó tizedikétől huszonegyedikéig tartják meg a nemzetközi mintavásárt. A követség ez uton is kéri az érdekelteket, hogy a vásáron minél nagyobb számban vegyenek részt. A külföld részéről már most is igen nagy az érdeklődés e vásár iránt.

A vajdasági gyár- és iparosok országos szövetségének plenáris ülése. Noviszadról jelentik: A vajdasági gyár- és iparosok országos szövetsége kedden Dungyverszki György nagybirtokos, szövetségi elnök elnökletével plenáris ülést tartott, amelyen Grkovic Jovan szövetségi titkár beszámolt a szövetség működéséről.

Megszűnnek a magánosok postai kedvezményei

A pénzügyminiszter betervezte az új pénzügyi törvényt

Beogradból jelentik: A költségvetési javaslattal együtt Szubotics Nikó pénzügyminiszter betervezte az 1929/30. esztendőre szóló pénzügyi törvényt is. Az új pénzügyi törvény 148. szakaszából áll. A pénzügyi törvény első szakasza felsorolja az állam várható összes kiadásait és bevételeit. Az állami rendes kiadásokról és bevételekről szóló költségvetési számadás a következő: rendes kiadások 7.013.828.069 dinár, rendes bevételek 7.455.888.071 dinár. A rendkívüli kiadások 816.011.717 dinárt tesznek ki a rendkívüli bevételek pedig 374 millió dinárt jelentenek. A rendes és rendkívüli kiadások összesen 7.829.839.000 dinárt, a rendes és a rendkívüli bevételek pedig 7.829.888.071 dinárt.

Az állami vállalatok rendes és rendkívüli kiadásai 4.328.832.996 dinárt és a bevételek pedig 6.631.478.385 dinárt tesznek ki.

Az új pénzügyi törvényben a következő fontosabb rendelkezések vannak:

A 84. paragrafus kimondja, hogy a külügyminiszternek jogában áll a pénzügyminiszterrel egyértelműleg és a minisztertanács hozzájárulása alapján Hollandiában új követséget felállítani. A 93-ik paragrafus intézkedése szerint az építészeti miniszternek jogában áll a parlament felépítésére ötven millió dinárt kölcsön venni az Uprava Fondovnál. A törvény századik paragrafusa kimondja, hogy a postatakarékpénztárnak módjában áll a kivándorlóktól 25 ezer dinár értékig hat százalékos kamatozás mellett betéteket elfogadni. A százegyedik paragrafus szerint az állami hivatalokat megillető portókedvezményeken kívül az országban mindenfelé egyéb posta, telefon és táviró kedvezményt meg fognak szüntetni. A 143. paragrafus az állami vagyontárgyaknak a biztosítására vonatkozik és felszólítja a pénzügyminisztert, hogy az állami objektumok biztosítása érdekében egy alapot létesítsen. A 147. szakasz elrendeli, hogy az állami likvidációs bank 1930. január elsejétől minden ügyet adjon át az állami Jelzálogbanknak. Az állami likvidációs bank hivatalnokai automatikusan az Uprava Fondova tisztviselői lesznek.

KÜLFÖLD

Mi lesz a buza-terméssel? Az Egyesült Államok földművelésügyi minisztere kijelentette, hogy a világ idei buza-termése öt százalékkal mulja felül a tavalyit. Ha figyelembe vesszük azonban, hogy az olcsó árak folyamánként a búzát az utóbbi időben takarmányozás céljaira is egyre gyakrabban használják fel, akkor nincs mitől tartani a világnak, a termés el fog fogyni.

Feszültség a csehszlovák pénzpiaccon. A csehszlovák pénzügyminiszter kijelentése szerint a pénzpiaccon feszültség mutatkozik. Ennek az oka pedig véleménye szerint az, hogy az építkezések túlságosan megsaporodtak, az ország kivitele kedvező munkabérvizonyok következtében alaposan megnövekedett és a cukoripar terjeszkedése óriási méreteket öltött.

A Rio Tinto botránya. A Rio Tinto, amelynek Spanyolországban vannak az ércbányái, egyik legnagyobb játékpapírja a párisi és londoni tőzsdének. Annál nagyobb feltűnést keltett a társaság botrányos ügye, amelyet egy elbocsátott angol mérnök leplezett le. A Rio Tinto az elmúlt években hamisan deklarálta a kivitt érceket és ilyen módon nem kevesebb, mint hétmillió pezetával károsította meg a spanyol kincstárt. A spanyol pénzügyi hatóságok vizsgálatot indítottak, amely teljes mértékben igazolta a feljelentésben foglalt adatokat. A Rio Tinto erre befizette a hétmillió pezetát és ezenkívül késedelmi kamat és különböző ille-

ÜZLETI KÖNYVEKET

jó papíron,
szép és tartós kötésben
készít a

MINERVA-NYOMDA, SUBOTICA

KÉRJEN VJANLATOT

tékek fejében egymillió pezetát rótt le. Mivel az adóügyi hatóság elállott a büntető szankció alkalmazásától, a Rio Tinto további egymillió pezetát adományt szolgáltatott be az államkincstárnak — ötmillió helyett, amelyet az eljárás lefolytatása után be kellett volna fizetnie. A feljelentő 190.000 pezetát kapott.

A külföldi tőzsdék favoritjai: gramofon és rádió-részvények. A műselyemrészvények, amelyek néhány hónappal ezelőtt még első helyen állottak a nyugati nagy tőzsdék favoritjainak sorában, a Loewenstein eset óta kissé hátrább szorultak. Változatlanul kedvezencei azonban a spekulációnak a gramofon-világégek és rádió-vállalatok részvényei. Az amsterdami tőzsdén legnagyobb árfolyamemelkedéshez jutott papírok között első helyen áll a Philips-léle rádióipari vállalat részvénye. Ez a papír október 1-én 809 hollandi forinton állott, holott két évvel ezelőtt 344 forint volt a kurzusa Londonban még mindig a gramofon-iparhoz tartozó vállalatok papírjai a legfőbb játékpapírok.

A magyar közgazdasági miniszterium hatásköre. Budapestről jelentik: A magyar közgazdasági miniszterium felállítása előtt a köztudatban a miniszterium úgy szerepelt, mint a gazdasági miniszteriumok legfőbb irányítója és parancsolója. Általában úgy fogták fel a dolgot, hogy a kereskedelemügyi és a földművelésügyi miniszterium között lévő végnélküli vitáknak egyszersmindenkorra véget kívánunk vetni és az összes nagyjelentőségű gazdasági kérdések irányítását egy kézben akarják összpontosítani. Az idők folyamán azonban kiderült, hogy a terv még egyáltalában nem világos és tulajdonképpen a közgazdasági miniszterium felállítását pillanatában legkevésbé a közgazdasági miniszter volt tisztában azzal, hogy tulajdonképpen mi a hatásköre, mi a munkaköre és mi a feladata. A minisztertanács folyton újabb és újabb feladatok feljuttatásával bízta meg a közgazdasági minisztert. Legközelebb pedig véglegesen meg fogja állapítani a miniszterium feladatkörét és imperatívus kimondja, hogy a közgazdasági miniszterium hatáskörébe tartoznak az összes olyan gazdasági, kereskedelmi és pénzügyi kérdések irányítása és intézése, amelyek az ország termelésével, az exporttal, a külkereskedelmi mérleggel, a fizető mérleggel kapcsolatosak, tehát mindazok a pénzügyi kérdések elintézése is, amelyek akár rövid, akár hosszulejáratu kölcsönök folyósításával függenek össze.

Tegnap este engedtem a csábitásnak

és tulszaporán kocintgattam. Ma zug a fejem és rosszul érzem magam. Ilyenkor

**Aspirin
tabletták**

a legjobb szer, mert gyorsan és biztosan megszabadítanak ezen bántalmaktól és teljesen ártalmatlanok.

Követelje azonban az eredeti „Bayer”-csomagolást, a kék-fehér-piros szavafossági jeggyel.

Buzaörlést és tengeri darálást

önyösen
v. gez

Vujkovic és Társa

v. mmalom,
Jukičeva ul. 41

Ors. t. t. k. k. a. a. a. a. elhozás a és az orlemény hazaszállítására kocsit rendelkezőzésre áll!

A vezető márka ezentul marad:

PYRAM növényi paszta

Használja maga is!

TÁRCA JÓSLAT

Irtta: Quasimodo

Mikor most először lépett rá az építőállvány deszkájára, vagy inkább másodszor újra, megfogadta magában, hogy akár mi lesz megmarad mellette. Már annyi mindent próbált, de semmi se tartott tovább két hónapnál. Csak egyszer... mikor, mint kalauz működött a Villamos Műveknél... Ott három hónapig lukgatta a jegyeket. Az anyja már azt mondta:

— No lám, mégis csak lesz belőled valami.

Ez reggel volt. A harmadik hónapban. Reggel. És este, mikor hazament, levette magát a székre és kijelentette:

— Mégse lesz belőlem semmi.

Nem magyarázott sokat. Elég volt. Folytonosan azokat a sárga, kék, piros cédulákat lugaszgatni. Fáradt... Az ember úgy lóg azon a villamoson, mint a szőlőszem a fűtön... De mennyivel bizonytalanabban. Lekialkálják, rálépnek a lábára, könyökkel verik hasba. Meg szíve sincs hozzá. Mert az is kell. Mit, ha néhány koldusra kopaszodott csavargó odaáll a lépcsőre, löknie le?... Azért a pár garasért.

Belenyult zsebébe a tárcájáért. Szép, ezüstszerű cigarettatárcája volt. Olyan vásárféle. Pelül nyitódott. Másfél cigarettát volt benne... Előbb a fél után nyult aztán vállat vont... kivette az egészet. Két ujjá közé fogta. Kicsit fölemelte a kezét és ujjait széthúzta. A cigarettát lecsuszított... Egy csöppet ugrott a tárca födelén... Így játszott... Csak éppen, hogy tegyen valamit.

— Várj... Az anyja szolt oda durcásan, hogy mindjárt hozza a vacsorát. Né gyujtson rá.

Elébe tette a leveses tálát.

Fölemelkedett a székről és úgy hajolt a tál fölé. — Bab... Hm... és mosolyra derült az ábrázata. Kenyeret aprított a levesbe és csámcsogva eszegette... Meg a nagy, tarka babszemeket.

— És most, hallotta az anyja hangját?

Fölnézett... Nyelt... Késével levágott egy darabot a kenyérből és belemártotta a levesbe.

— Mást kezdünk.

— Mit?

— Azt, amivel elkezdtem.

Az öregasszony fogatlan szája öröme rándult... Mégis... Tényleg... Hátha azt jelenti, ha visszatér az elsőhöz, hogy ez lesz az utolsó.

— Az jó lesz.

— Eh... Jó...? Ilyenkor jó. Most építenek.

— Máskor is... Apádnak is jó volt.

— Mondom, hogy most jó... Majd meglátjuk.

Megtörölte száját a tenyerével.

Az ágyban gondolkodott. — Hogy lehetne meggazdagodni... Talán senkinek nincs anyira szüksége

a gazdagságra, mint neki. Megvakarta a fejét. Aludni kéne... De újra belesimpaszkodott a gondolataiba a pénz... Hátha így... Más is így kezdte. Ha tavaly nem hagyja abba, most már talán...

Megnyugodva aludt el.

Szóval, most, hogy újra rálépett az építőállvány deszkájára, megfogadta, hogy megmarad mellette... Aztán, ahogy lépett egyet: Krk...

Nem esett fél métert se, de lábát felhorzsolta és a felcsapódó léccel fejbe költintotta.

A többiek nevettek.

— Jól van, öcsém, hahotázott az egyik az arcába. Jól kezded.

A léccel, hogy odaütött, facsarta az orrát. Szemét belepte könny. Megtapogatta az arcát. Ujjai alatt, mintha érezte volna, hogy nő, dagad az orra, egész a szeme elé.

Nem szolt. Szégyelte magát... Szeretett volna az egyik vödörből kis vizet kenni a fájásra... De szégyelte magát... Csak mosolygott.

Valamelyik odaszolt, hogy egy kés lapját kéne odanyomni a daganatra.

— A, ilyen semmiség... Holnap meg se látszik.

— Nem vérzik?

— Az ám, röhögte egy nyápic emberke. — Fehérét...

Utána rugott. Csak úgy tréfából.

De nagyon sajnált az orra... Szeméről letörölte a nedvességet és kanalat zsebre dugva kapaszkodott föl az állványra. Az első emeletig. Az volt az övé. Két ablak helye meredt a szemébe sötétben, mintha valami titkos barlang nyílása lettek volna.

Akkor eszébe jutott, hogy: — Jól kezded.

Nem volt babonás, de... Ha hazamegy megkérdi az anyját, hogy mit jelent. Ó biztosan tudja. Reggelenként megkérdezi tőle, hogy mit álmódott... Nem mindig mondja meg. Sokszor pedig füllent, hogy így, meg úgy... Akkor az öregasszony összehajtogatja az ujjait, csak a mutatouija lóbal a levégőben és magyaráz.

— Sár?... Hm... Baj, baj... Vigyázz magadra.

Vagy:

— A hajad?... Kopaszra?... Ejnye... Meghalok... Ugy vigyázz, fiam, hogy nem élek sokáig... Gyász az gyerek... Gyász, ha mondom... Csak ne vess, ne vess, de gyász, ha én mondom.

Hát persze, hogy nevet... Ilyen számárság... De ez most más. Ez egész más.

Délben leült a többivel enni. Mintha ezer hegyes tű hasalt volna az orrára, ahogy a kenyerét rága. A többiek, mintha el is felejtették volna. Nem néztek rá. Egész lefoglalta őket az ebéd. Egyik-másik néha megszólalt. Csak pár szóért, hogy kis szünet után nyugodtabban ehessen tovább.

— A zsidó megint eggyel kevesebb téglát adott...

Ebből gazdagszik meg... Fene a bört.

Egyik pártfogásába vette:

— Biztos?

Vállat vont: — Biztos a halál.

Erre már egy öregebb szolt közbe: — Asse biztos máma.

Némelyik, amelyik figyelt a beszédre, rácsodálkozott.

— Nono, ha mondom... Asse biztos.

Ez valahogy földézte benne az anyja szavait... Elmosolyodott, de megint belefájult az arcába.

Kiszaladt a száján egy jaj.

Ahogy révetegen nézett körül, szeme felcsillant. Kinyújtotta kezét az ibrik felé... Tele volt vízzel. Nagyot huzott belőle és titokban beledugta az orrát... Érezte, hogy hűti a friss víz a szuró forróságot... Már nem bírta levegő nélkül, mikor levette szájáról... egész arca nedves volt és a víz becsorgott az inge alá.

Este, mikor lefeküdt, borogatást tett az orrára, hogy megpihenjen... És elmondta az anyjának, hogy mi történt. Az elgondolkozott.

— No?

— Baj lesz ebből.

— Na ne...

— Baj ám... Valami szerencsétlenség lesz... Örzkedj... Ccc... Hogyis nem vigyáztál jobban.

Anyja szavai földégesítették.

Reggel, mikor a tükörbe nézett, ki szerette volna nevetni önmagát... Már nem fájt, csak, ha hozzá ért. Gondolta, ha most munkába megy, jobban ki fogják nevetni, mint tegnap. De nem nagyon nevettek... Volt aki sajnálta... Megkérdezte fáj? és lóbázta a fejét. — Figyázn, mondta furcsa hangján, jobban vigyázn mások.

Egyik csufolta. Ott fönt... Egymás mellett dolgoztak.

— De szép vagy, mondta. Ejha... El ne csavard valamelyik kisasszonynak a fejét.

Rá se hederített... Keverte a maltert...

A másik morgott tovább.

— Pont ide kellett jönnöd... Nem való ez neked, fiam, nem ám. Hát, hogy képzeled. Miért nem maradtál kalauz? Nem sokkal szebb mesterség az? Mi? Vagy persze neked uri foglalkozás kellett. Hát kellett ez neked...? Így van az, ha valakinek rövid a takarója és sokat akar... A nyakad törted volna ki.

Érezte, hogy reszket egész teste.

Valaki elkezdett nevetni. Utána mások... Ez meg kacsiott feljűk és csépelte tovább a szavakat:

— Az anyád mellett van a te helyed öcsém... Te tejszagu... Hangosan elnevette magát és gunyosan befogta az orrát.

Szemét eldöntötte a vár... A malteros kanalat tele merte ragadós, szürke sárral és dühösen loccsantotta bele a másik arcába.

Aztán, mintha nem történt volna semmi, elővette szép, ezüstszerű cigarettatárcáját és figyelmesen, körülmenyesen, mint mások, a szájába illesztette és elkiáltotta magát: — Kinek van gyufája?

Aztán nyugodtan, mosolyogva fujta a füstöt a levégőbe és az jutott eszébe: — Baj lesz ebből... Valami szerencsétlenség.

Nagyot rántott a nadrágján.

— Azért se lesz és hezveset köpött le a föld felé.

*

Legtökéletesebb készülékek

»Philidyn - Standart«

A 442 és N 443 — Philipps-sirmgitter-lámpákkal

3, 4 és 5 lámpáva, valamint halóvilágító Sirmgitter-Ultradyn-készülékek most készütek el. Ezek a készülékek minden eldugott felületnek. Alkalmazásuk helyességéről meggyőződhetnek, ha végül hallgatnak egy hangversenyt ezzel a készülékekkel.

Gyári árak! — Kérje már ma legújabb képes katalógusunkat bérmentve!

»Radioblažek« Beograd

Jašićeva ul. 11 — Telefon 4-85

Havi részletfizetési kedvezmény eredeti árakon

porból egy késhegynyi minden étkezés után fenntartunk és gyermekeknek

tisztítja a gyomrot és a beleket

Gyógyszertárakban kapható pontos használati utasítással együtt csomagonként

4 dinárért

Fogfájást-Fejfájást

vagy ha megfázott és szaggatást érez a fogában vagy a fejében, megbízhatóan és gyorsan gyógyítja az

ALGA

Gyógyszertárakban és drogériákban üvegje pontos használati utasítással együtt 16 dinár

Ondolálás, hajvágás, fejmossa: 8 dinár együttesen

20 dinár

a párisi és bécsi diplomás fodrásznál

V. Bulajić

SUBOTICA
Aleksandrova 15
Prokeš-palota

Uri divatkülönlegessé-
gekben a vezető cég: **VUKOVICS GERŐ, SZUBOTICA**

P. & C. Habig, Borsalino és Panizza kalapok, L. B. O. uri és női harisnyák egyedül
lerakata. Allandó dúsz vászasték férfi fehérnemű (mérték szerint is), nyakkendők
valódi angol poulowerek és utazóplaidokban Pontos kiszolgálás szolid árak mellett

NYILT-TÉR

Mindazoknak, akik felejthetetlen férjem,
illetve édesapánk temetésén megjelentek és
részvétükkel bánatunkat enyhíteni igyekeztek,
köszönetet mond

Özv. Pressburger Jánosné
és gyermekei

12566

AZ UZDINI GÖR. KEL. ROMÁN HITKÖZSÉG.

Hirdetmény

Az uzdini gör. kel. román hitközség árleltést
hirdet, 20 drb. új templomi székre, valamint 32
régí szék és több más templomi tárgy átfestése,
aranyozására és javítására.

A feltételek mindennap láthatók, a plébániai
hivatalban.

Az ajánlatok zárt borítékban, f. évi decem-
ber 10-ig nyitandók be.

Utiköltséget a hitközség nem fizet.

Uzdin (Bánát) 1928 november 24-én.

T. Bojin
elnök.

12536

T. Socarda
titár.

Csődöt elháríthat

minden kereskedő, ha nehéz helyzetbe jut és ha ta-
nácsért bármely nagykereskedőhöz vagy védőegyletbe
fordul. Minden egyes a legmelegebben ajánlani fogja,
hogy bizalommal forduljon

Čeda Dimitrijević

Zemun. Telefon 32

hatóságilag engedélyezett egzisztenciális irodájához, amely
egy külföldön, mint belföldön a legsikeresebben mű-
ködik. 12229

A BŰVÖS TALLÉR

A „BÁCSMEGYEI NAPLÓ” EREDETI REGÉNYE

Irtá: Somlay Károly

— Igen, arról a bizonyos Tamásról tet-
tem említést; mert úgy hallottam, hogy ő
volt akit kiszemelt.

— No látod, hát talán jól cselekedtél,
hogy alkalmat adsz nekem, öregembernek,
— aki még soha nem hazudott, — alkalmat
adsz, hogy ezt a dolgot tisztázzuk.

— Ha lehet. Én leszek, aki ennek legin-
kább örülni fog.

— Három év előtt Lidi még gyerekklány
volt. Tizenégyéves lehetett. Az éretlen tapló
pedig, ha tüzet fog is, hamar kiálszik... El-
felejtette a Lidi már régen azt a kóborló
micsodát, azt a zöldgúnyás papagályt.

— Ki tudja? A faluban egészen máskép-
pen beszélnek.

— A faluban? A szélhajtó vénasszonyok
fogatlan szája még az angyalokat sem ki-
méli. A vénasszony nyelve élesebb a beret-
vánál; a füle hegyesebb mint a nyulé. Aztán
ha az éretlen gyerekklány néhányszor rá is
nézett arra a jágerlegényre?... Régen tul-
van ő már a hetvenhetedik óperencián is.

— De hátha visszajön?

— Akkor sem kell félned. Különb legény
vagy te, mint az a gombapofájú pöfeteg; az
Isten szalassza meg!... Aztán úgy összepá-
szoltok ti ketten Lidivel mint egyik cimere-
stinó a másik cimerestinóval.

— Majd megpróbálom megint, de a Móri
bátyám lelkén szárad, ha kudarcot vallok...
Szívesen segítek a Lidike baján. Megyek is
a pénzért, hogy idejében visszajöhessenek az
árverésre. Minden jókat addig is, — bucsuz-
kodott a kovács.

— Mielőtt elmennél fiam, még csak azt
akarom a szivedbe vésní, hogy aki igazán
szeret, az nem okoskodik, nem áll meg a fél-

Fortie

leszállított árai:

Sertéshus, comb, oldalas kgm 16.— din.
Zsirszalonna » 20.— »
Elsőrendű birka- és bányahus » 13.— »
Füstölt kolbász » 20.— »

Finom felvágottak, szalámik, füstölt szalonna, el-
sőrendű készítmények naponta kaphatók.

Minden vevő minden 10 dinár vétel után sors-
jegyutalványt kap

és senki se illjön fel azoknak a rosszakaratu híreszte-
léseknek, hogy a sorsoldást beültötték, mert erre sem-
minemül ok nem forog len.

Pényszeremény egy ötszázhuszas Fiat-autó

II. nyeremény egy tehén borjuval

III. egy 150 kilogrammos sertés

azonkívül százötven élő malac és még 147 értékes
nyeremény kerül kisorsolásra.

A vidéki vevők rendeléseikhez, amelyeket a rende-
lés napján azonnal elintéznék, a sorsjegyet mellé-
keljük.

FALI REKLÁM- NAPTÁRAK 1929.

blokkban, nyomással, passzpartük-
zsebnaptárak vászon és bőrkötésben,
asztali és irodai naptárak gazdag
választékban a legolcsóbban kaphatók

RUDOLF PLACEK

ZAGREB, Jurjevićeva ulica 24

Papirszekercsés, képeslap és naptárkiadó

Euphosal Paraffin Therapia

Dr. Uzelac szanatórium

Novisad, Dunapart

Külföldön és belföldön elismert német módszer szer-
int EUPHOSIL PARAFFIN THERAPIA felülmul-
hatalan eredményt mutat fel: reuma, köszvény,
ischias, lumbago, fagyás és neuralgikus fájdalmak
esetében. Kétséghívhatatlan siker az euphosal pa-
rafinos FOGYASZTAS által az egész testre vagy annak
egyes részeire.

Ugy a szivre, mint a test egyéb
részeire teljesen ártalmatlan!

Szöbéli felvilágosítással,
prospektussal szívesen szolgálnak

12518

Vezérképviselő:

Schossberger Adolf

Novisad

ton, hanem engedelmeskedik az érzelmei-
nek, — mondta Móri a küszöbön.

— Ugy lesz bátyám, — sugta a kovács
és az uccára lendült.

Móri derülten kísérte szemével, míg a
kapunál el nem tűnt.

— Megfogtam az aranymadarat. Nem
is csuda, mikor olyan esalétket tettem a csa-
póvasra, mint a Harmat Lidi, — dörmögte
jóleső érzelmeivel.

De hirtelen lesiklott arcáról a derű. A
szíve hangosan dobogott. Füleiben mintha
méhek dümmögtek volna. Szemei mintha el-
lomlyosodtak volna. Mi ez?

Eszébe ötlött, hogy ma reggel Zsiga azt
újságolta a tanácsteremben, hogy a gróf né-
hány nap múltán a falu határában levő va-
dászterületekre jön vadászni. Hátha magával
hozza azt az átkozott jágerlegényt is...
Akkor esetleg összeomlik a nagynehezen
megépített kártyavár is.

— Eh, nem tanácsos az ördögöt a falra
festeni, — vigasztalta magát és bement a ta-
nácsterembe.

Ott volt már a fiatal, de egészen kopasz
ügyvédjelölt és a végrehajtó. A doktor ur
koponyája olyan sikos volt, hogy a reászálló
légy okvetlen kitérte volna a lábait. A végre-
hajtónak pedig akkora fülei voltak, hogy az
egyikre ráfekhetett, a másikkal pedig taka-
rozhatott volna. Mindegy. Tekintetes urak, a
törvény emberei. Meg kell őket becsülni. Er-
re a regulára a régi uriszékek bírái örök
idők teljéig beabrikolták a ködmönzagu
parasztot.

Móri hát alázatosan tisztelgett a törvé-
nyes urak előtt.

— Mondja csak öreg, hol van a bíró és
a jegyző ur? — kérdezi türelmetlenül a
doktor ur.

— A bírógazda, instállom, még hajnal-
ban kiballagott a Tiszazugba, ahol vejszé-
ket rakat; a kiöntéseket meg hálóval halász-
tatja végig. A jegyző urunknak pedig sür-
gösen ki kellett mennie a tanyákra, hogy az
öreg Erdő János végrendeletét írásba tegye.

De délre, amikor az árverés ki van tűzve,
mindaketten itthon lesznek, — adta meg a
felvilágosítást Móri.

Ebben aztán a két ur megnyugodott és a
magukkal hozott újságokba merültek.

Talán még most is olvasnának, ha az
ajtó hirtelen ki nem csapódik és egy simára
borotvált bronzarcu, huszonhat-huszonnyolc
éves, vadászkosztümös urfi nem toppanik a
tanácsterembe. A lábain lovaglósizmák
fénylettek, a derekán tokban agancsnyelű
vadászkesz lógott, a jobbkezeben ezüsfogan-
tyus pálcika volt.

— Jónapot! Jónapot! Öregem, maga a
községi hajdu? — kérdezi hetykén Moritól,
aki hirtelenében azt gondolta, hogy vagy a
gróf, vagy ennek valamelyik vadászvendége
áll előtte.

— Megkövetem alázatos tisztelettel a
méltóságos uramat, én vagyok a hajdu, —
felelte hétrétre görnyedve az öreg.

A doktor ur illőnek tartotta, hogy be-
mutatkozzék a mánásnak. Ki tudja, hátha
valami jó klienset fog a méltóságos urban.
A méltóságos urakkal való ismeretség eset-
leg hozhat valamit a konyhára. Az sem lehe-
tetlen hogy most vagy a jövőben a méltó-
ságos ur kinevezi őt uradalmi ügyésznek.

— Doktor Habkanc ügyvédjelölt veszi
maganak a hátorságot hogy bemutatkozzék
méltóságodnak, — hebegte a pesti bárokban
szerzett finom sliffel az ügyvédjelölt.

A mánás lenező kacajjal mérte végig
a kopott urat.

— Mit hajbókol előttem? Nem vagyok
én gróf; én csak a vadászlegénye vagyok,
— mondta a lakkcsizmás és ezüst cigarettá-
tartójából egy égiptomit kiválasztva, rágyuj-
tott.

A doktor urnak nemesak az orcája, de
a koponyája is elpirult a szégyentől. Kiment
a folyosóra, hogy szabad levegőt szívjon a
tüdőjére.

(Folyt. köv.)

Divatban a Cérnay-szalón vezet Subotica, Allandó divat-
IV., Zlatarićeva ul. 10 modell bemutatás Telefon 712

A legjobb Mährisch-Ostrauai koks és porosz kályhaszén

bármily tételben „Ignis“ Wirth tüzianyag kereskedésében, Palići ut 6. — Telefon 503

12020

Megfiatalítja 20 évvel
a FÉRFIFEJ-védleges

SCHNEWEISS-hajregenerátor, mely visszaadja az ősz haj eredeti színét! Biztos hatás. Abszolút méreg- és olómentes. Kapható minden drogeriában, gyógyszer- és illatszerboltban. Aho még nem kapható, 40 dinár baktidése mellett bórmentve szállít két üveggel az S. H. S. képviselő.

Balla drogeria V.-Beckerek

Árverésen vett

férfi télikabátok

garantált teljesen újak, tiszta gyapju, eladók 300 dinárért darabonként

A pénz előzetes beküldésekor szállítási díjat nem számítunk. Szállítjuk utánvétellel a postaköltség felszámításával „FLORIDA“ K.D. BEOGRAD, Knez Mihajlova ulica 9. (Grand Passage)

Butorgyárosok! Asztalosok!

Értesítjük, hogy megbiztuk képviselőinket

LUDWIG HUBERT I SIN

novisadi céget mindennemű

FURNIR

anyagaink eladásával és kiejük szükségeltük beszerzésénél ezen céghez fordulni, akik a legjutányosabb ajánlattal fognak szolgálni.

LUDWIG HUBERT I SIN, Novisad
Cara Dušana 33. Postafiók 25 12406SLAVEKS D. D.
za šumsku industriju
Zagreb-Brod n/SKérjen mindenütt
»TRETORN«
sár- és hócipőt. A

TRETORN

cipőknek nincs
versenytársa!

Mie őtt

szőlőoltványt vásárol, tekintse meg szem lyesen szőlőoltványtelepemet, hol a legprimább elsőosztályú oltványokat, amerikai vadalanynya oltva, jutányos árban szerezheti be

SÉVÁR LÁSZLÓ

mintaszőlő- és s-5-50 v. nytelepe Petrovaradin, Bakačeva ulica 523. Ugy az alany, mi t a raj tisztaságért teljes garanciát vállalok. —

Kereskedők és iparosok
figyelmébe!

Minden kereskedő és iparos, akinek bármely beogradi állami vagy más hatóságnál elintézni való ügye van, a leguagyobb bizalommal fordulhat a

„RADOVANOVIĆ“ irodához
Beograd, Terazije 13. — Telefon 26-39Honorarium csak siker esetén
fizetendő! 12712

KINTORNA

A papucshős férj a kirakat előtt:
— Azt hiszem, veszek egy ilyen borzalmas álcot, hogy végre följen egy kissé a feleségem...

*

A képtárban Proccné így szól az urához:
— Nézd, férjecském, ezt az érdekes sárga tónust ezen a Rembrandt-képen. Éppen ilyen színű lesz az új kalapom.

*

A kis diák bejelenti az apjának:
— Papa, én annyit akarok tanulni, hogy képviselő lehessék.
— Bolond beszéd! A képviselőséghez nem kell külön tanulmány.
— Épen azért!

*

Ketten beszélnek.
— Miért vagy úgy kétségbeesve?
— Öt perccel ezelőtt ellopták a tárcámat.
— És sok pénz volt benne?
— Nem tudom. Magam is tíz perccel ezelőtt találtam.

*

Oryos: Nos, mi baja van, asszonyom?
Beteg: Óh, tessék csak elolvasni ezt a »Megkínzott szívek« című regényt. A hősnőnek ugyanazok a betegségi tünetei, mint nekem.

*

A vasuti vendéglőben a vendég megkérdezi a pincértől:
— Hogy lehet az, hogy annak a vendégnek a büftöke sokkal nagyobb, mint az enyém?
— Bocsanat, nagyságos ur, annak az urnak a vonatja öt perccel később indul, inkább van ideje enni...

*

Egy autós hölgy, kinek kocsija beleszaladt egy kirakathba, a rendőrbíró előtt áll:
— Hiszen az az ucca olyan széles, — mondja a bíró, — hogy ön igazán tehetett volna valamit a szerencsétlenség elkerülésére.
— Tettem is, — mondja a delikvens komolyan. — Olyan hangosan sikoltottam, ahogy csak bírtam.

*

Az orvos így szól pácienséhez:
— Ajánlom magának, hogy gyümölcsöt mindig héjával egye. Mik a kedvenc gyümölcsei.
— Mogyoró és a kókuszdió.

Olcsóbb

lett a

liszt

Sugár Manónál
Telefon 47Legolcsóbb napiáron adunk elsőrendű
MARHABELET
sózott sima vastagbelet,
sertés- és lóbelet,
juh-seitlinget
JUGOCRIJEVO
Zagreb, Klaičička 9
Tel. 60-91 186Ha KÖNYVSZAKÉRTŐRE lesz szüksége
írjon Borbély L. Novisad, postafiók 75 címre

Ötörai tea táncsal

minden vasárnap és ünnepe-
nepezen délután a

Gradska Kafanában

Esi teájához használjon kizárólag

ORIENT-kekszet

Naponta friss sütés. Elsőrendű kifli. Naponta friss burgonya és házikenyér.
MAYER ALFRÉD villanyőre berendezett sütődjében
Subotica, Kakas iskolával szemben

SLAVEKS FURNIROKAT

legjutányosabban szerezheti be

SLAVEKS D. D. ZA ŠUMSKU INDUSTRIJU
Zagreb, Brod n/S vezérképviselőjénélLUDWIG HUBERT I SIN, NOVISAD
Cara Dušana 33. Postafiók 25

JUTAVATTA

cseh áru, 50 kg-os bálákban

kg-ja 10.— dinár

bruttó nettóért. — Szétküldés utánvétellel

A. ROMANO, ZAGREB

Boškovičeva ulica 15.

Fonalak minden számban raktáron! 11513

VIGYÁZZON!

NE VEGYEN MÁŠ KÉKITÖT,

MINT CSAK A

„KOLMAN“

FÉLÉT

J. M. OVADIA

beogradi ügyvéd irodája

a „LUKSOR“ palotában
(Balkanska 8-10) Telefon 15-48

WEITZENFELD I DRUG

Telefon 192 SUBOTICA Telefon 192

Zsineg, gabonás és lisztes zsírok, vizmentes posyvák, szőnyegek, linoleumok, butorszövetek és egyéb kárpitos cikkek legolcsóbb bevásárlási forrása. Kérjen árajánlatot. Külön felhívást a t. vásárló közönség figyelmét nyugagyainkra, amelyek a legjobb anyagból vannak összeállítva és a legolcsóbbak az egész környéken

Szabadalmazott jég szekekrényeket

40% jégmegtakarítással gyárt

Braća Goldner többszörösen kitüntetett jég szekekrénygyára Szubotica, Jugovića ulica 20
Kérjen árjegyzéket!

Pullowerek, valódi Jäger-a'sónemük, férfi-, női és gyermek-keztük, gyapjuharisnyák nagy választékban legolcsóbban Braća Stipančević cégénél szerezhetők be! Subotica, Aleksandrova ul. 9. (Korzó)

Uj szerszámgépek, sómalom, szószó, 42-es malomkőjárt, heugervátoló és csis ológép, transzmisszió, kuplungok és sziffrésák legolcsóbb árban kaphatók Reiss Dezső technikai ügyökségében Subotica, Paja Dobarovačkog ul. 8

Egészséges GYOMOR és rendszeres székelés az egészség legfontosabb alapja, mert ha ezekre ügyelünk, mert ezzel elejét vesszük azok olyan bajnak, amelyet az állandó vagy időnkint fellépő székzsorulás szokott okozni, mint pl. a fűfűzés, vérszegénység, gyomorfekély, bél- és májbajok, epehántalmak, epéké, a vizeleti szervek megbetegedéseinek, hórbajoknak, frenyólmeseledésnek, vértisztatlanságnak, étvágytalanságnak, stb. Mind-ezekben a bajokban a

PURGATIN-TEA eredményesen segít, mert ez csak gyögyerejű növények kivonatát tartalmazza. Készíti és utánvétellel (egy doboz 30 dinár, 2 doboz 55 dinár) azétküldi a TRAJKOVIC-gyógyszertár Beograd, a Nemzeti Színház mellett. Köszönőlevél. Köszönöm Önnek a nekem küldött gyögyteát, amely engem is és egyik barátomat teljesen gyögyített súlyos gyomorhajamból. Küldjön tehát nekem még 2 dobozzal. Tisztelettel Milorad Cirkočić vonalfelvigyázó, Bačka Topola, 1928 október 23.

Köhögést és mellbetegéseket a legbiztosabban gyögyíti a SIROFEN. Minden gyógyszerárban kapható Orvosi szakvélemény: Svet. Trajković, CAR DUŠAN gyógyszerár, Beograd Az Ön SIROFEN-különlegességét a prakszisban a legszebb eredménnyel alkalmazom minden tüdőbetegség esetében és azt a legmegeghebben ajánlhatom különösen fiatalabb betegeknek a tüdőgyulladás harmadik stádiumában és bronchitiszes megbetegedéseknél. Sijarinska Banja, 1928 március 14-én. Dr. Bož. Dj. Popović, fűrdőigazgató 11643

KITÜNŐ SAJTOK! „IHO“ márkával Reggeli sajt Tejfölös sajt Desszertsajt Romadour-sajt legolcsóbban kapható „GROSS“ sajtgyár, Novi Sívac

Jön a Karácsony! A legértékesebb, legkedvesebb és legjobb minőségű saját készítményű kötött-szövöttáru óriási választéka áll rendelkezésre. Ne várja meg a karácsonyi tolongást! Vigyázzon az egészségére! Védekezzék a tél ártalmas hidege ellen! Beck Jenő kötött-szövöttáru gyár Kicsinybeni árusítás Rudićeva ulica (Gyümölcs piac)

MERCEDES

írógép a vezető márka Komoly és szolvens rayon-képviseleket keres „MERCEDES“ ZAGREB, Nikolićeva ulica 14 Telefon 26-14 Az egyetlen modern gép, amely cirilicával és latinicával ír

Borotvák, ollók különleges „C tri keca“ gyár min ok Molnár István műköszörűnél kaphatók SUBOTICA Bene Sudarevićeva 26

Uj gyermekjáték- és rövidáruüzlet Trumbićeva ulica 7. (Papucs-piac, Conen-báz) Óriási választék! Meglehetően olcsó árak! Kitünő minőség! Tekintse meg kirakatomat! Kőrösi Imre kereskedő

Virágai gyönyörűen fejlődnek és pompásan virulnak ha Kanipos növénytel-szóval neveljük őket. Ár 12.50 és 42.- Din. Szorgalmasan TOJÓK aprószarvasok nevelésére, hízalására és baromfi betegségek ellen utólríhetetlen a KOKO baromfi por. Ár 10.-, 40.- és 115.- Din.

LEA KOZMETIKA Beograd, Knez Mihajlova 18 III. Telefon 45-46 kikészíti garancia mellett a legálhanyagótlabb szépségábrákat és arczisztítástipokát. Biztos, erdősnyes kurák. Készít speciális szappán szereket, a szépség-szereket prospektust ingyen küld 11262

FIGYELEM! Az utazó-közönség figyelmét tisztelttel felhívom most épült, teljesen új kávéházamra és szállodámra, mely Startejejen a vasuti állomással szemben van. A Miló-féle „Hotel Vojvodina“ nevezetes arról, hogy tiszta, cényelmes és olcsó! Utazóknak kedvezmény! Reggeli, ebéd, vacsora és szoba csak 55 dinár. — A szálloda fűrdőszobával és központi fűtéssel van ellátva. Pontos kiszolgálás. Beszélünk szerbül, magyarul és németül. — Az utazó-közönség szives látogatását kéri Miló Lajos, tulajdonos

Száraz pormentes faszén, bécsi kocsót, elsördű meszet, elsördű portlandcemenetet és tűzfát ajánl RÉVA I ADOLF Subotica - Telefon 551

Narancs Citrom Füge Jánoskenyér mind inféle DÉLIGYÜMÖLCS viszont ladóknak „FORTUNA“, Cara Lazara ul. 4

Őszi és téli divatöltönyök télikabátok a legszebb kivitelben. Nagy raktár valódi angol szövetekben. Vojislav Vasiljev. Subotica, Manojlovićeva ul. 7.

OSRAM A jó égő minősége. Figyelmét ne kerülje ki a narancs és kék színű csomagolás.

Parfimerija KAICS ajánlja különleges kölni vizeit nagyban és kicsinyben! Chypre, Ambra, Lorigan, Kaliforniai Poppy, Orgona, Gyöngy rózsa, Szekfü, Jácint, Ibolya, Nárcisz, Orosz

Karácsonyi nagy vásár

december hó 3.-ikán veszi kezdetét

SZÉKELY divatáruházában

Meglepően szép és jó áruk!

Hihetetlen olcsó árak!

LIFKA-MOZI

Csütörtöktől vasárnapig

2 kiváló cseménye a szexuális! Universal filmek!

KARRIER

Modern milióban lejátszódó spanyol szerelmi és forradalmi film napjainkból. — Főszereplők:

IVAN MOZUHIN, SUZY VERNON

HALÁL URA

Aviatikus kalandorfilm merész akrobata-mutatványokkal és trükkökkel

LEVELEZÉS

Előkészítésk, masszív kivitel, szolid árak jellemzik Brauchler butorait, Subotica. Halpiac. 7211

Urileány levelezni óhajt szórakozás céljából feltétlenül uriemberrel. Pontos című leveleket Gabriella Prin-temp, Novisad, postrestante kér. 12539

Bácsi. Levele van a kiadóban.

HÁZASSÁG

Megnősülne harminc év körüli jól szituált kereskedő, izraelita családból 300.000 dinár hozományra reflektál. Csakis teljes című levelekre válaszol. Leveleket Subotica jelígre a lap kiadóhivatalába kér. Diszkréció biztosítva. 12567

FOGLALKOZÁS

Szabómunkás nagy munkára felvétetik Gáspár Ferenc, Sibobran. 12570

Kifutófiút felvesz a Rádió Reklám Jugoszlávia, Pašičeva 7. 12568

Helybéli fiút tanonéknak felvesznek. Húsz cukrász, Beogradski put 7. 12524

Idősebb udvaros azonnalra kerestetik Fischer Ernő dobozvárában. 12535

Vidéki hölgyek és urak ékszerjavítást és drágakövegyelést megvárhatják Blahánál, Subotica Edénypiac. 12560

Bizalmi állást keresek megfelelő készpénz garanciával. Hivatal, vagy holtiszolgálásnak is elmennék. Cím a kiadóban. 12532

Nevelőnő, német-magyar nyelvtudással, éves bizonyítványokkal uri családnál állást keres. B. leveleket »Gyermekgondozó« jelígre a kiadóba kér.

Német-szerb kisasszonyt keresek délelőtt 1-2 órára gyermek mellé. Cím a kiadóban. 12533

Üzemtárs kerestetik egy 160-180 q napi teljesítményű automatikus malomhoz megfelelő összeggel. — Leveleket »Gazdaságos« jelígre a kiadóba kérek.

Perfekt onduláló és manikűröző fodrásznő felvétetik »Venus«-szalón Lifka-mozi, Subotica. 12526

Kádársegédet keresek darabszámra azonnali munkára. Schwarz Andor, Subotica. 12398

Irodai kisasszonyt szerb, német gépirót felvesz Lipsic és Lampel Subotica. 12531

Dörkereskedősegéd ellátással azonnali belépésre kerestetik. Írásbeli ajánlatok igény megjelöléssel özvegy Faragóné és fia vegyeskereskedés, Csantavir címre küldendők. 12529

Tanoncot felvesznek teljes ellátással megvezetés szerint Hahn Gyula rőföskereskedő, Osijek L, Zupanijska ulica 40. 12475

Magisterek, assistensek és praktikánsok, kik elhelyezést óhajtanak, írjanak Kemikalija, Novisad, címre. 12316

VÉTEL-ELADÁS

Drehterítés fonógépet keresek megvételre. Ajánlatokat fényképpel és ármegjelöléssel a kiadóba kérek. 12537

Éneklő harti kanári madarak olesón kaphatók. L. Brozova ul. 18. 12554

Ház vendéglővel együtt, 4 uccára szülő saroképület, fűszerüzletnek is megfelelő, eladó. VI., Vinogradska ul. 25. 12557

Vilsonova ul. 24 alatt különbejárta elegánsan butorozott szoba azonnal kiadó. Ugyanott egy ágy eladó. 12548

Szmirna és kelim minden szélességben kapható Róna Miksánál, Subotica, Huspiac.

Női harisnya, haskötő 15 dinártól kapható Róna Miksánál, Subotica, Huspiac.

Férfi harisnyakötők 4,50 dinártól, nadrágtartók 15 dinártól kaphatók Róna Miksánál, Huspiac. 12564

4 HP szivógázmotor négylyuku Hofherr-morzsolóval jutányosan eladó. Ferenczi János, Bajmok. 12544

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és címszó kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Csak felhívogzott jelígre leveleket továbbítunk. Kérdéseközlőre válaszbélyeg mellékelendő.

Mikulásra

egy valódi

perzsa-szőnyeg

iparművészeti ujdonságok a legszebb ajándék

Balog Lina

cég Subotica

Naponta friss olasz virág

12503

minden egyes darabjéért teljes garancia!

Bebizonyíthatóan a legtökéletesebb! 118791

Siemens-Schuckert villanymotor

7 1/2 HP 50 periódus, 220 Volt, alig használt és teljesen kifogástalan állapotban üzemnyagobbítás miatt

jutányosan eladó

és azonnal átvehető HERCULES fémárugyár Kula (Bačva)

Jómeneteli

tűzifatelep

2 szoba-konyhás lakással haláleset miatt

bérbeadó

Érdeklődni Sudarevičeva ul. 72

Használt, jókarban levő rollót keresek megvételre, Kádár fűszeres, Halasi-ut. 12557

Eladó motorok. 6 HP szivógáz-magánjáró fűrés, 6 HP benzínmotor kocsira szerelve, 3500 dinár, 6 HP nyersolajmotor, álló, 4 HP kéthengeres, léghűtéses motor, 30 HP négyhengeres benzínmotor, azonkívül vashordók, különféle motortengelyek és szíjtárcsák. Morvay Péter gépműhelye, Novisad, Kamenička 28. 12517

Citroen autó, csukott négyüléses, teljesen jókarban, olcsón eladó. Bővebbet Novisad, Kamenička 80. 12407

Használt nagy zsákokat keres Blum gyógyszerár, Subotica. 12415

Ház eladó. VII., Jugovičeva ul. 28. Kakas-iskola mellett. 12436

Modern és stlus butorokat

továbbá a szakmába vágó összes munkákat készítenek az újonnan átépített bútorgyárunkban

SIPOS FIAI

Zentai ut 3. Telefon 205.

Allandó raktár! 12434

Raab Károly fia cégnél SOMBOR, részletfizetés mellett. Nagy választék elisérangu világmarkákból u. m. Steinway, Bösendorff, Förster, Lauber erste Produktiv Stínzel és Stelzamer. 1257

80-100 HP szivógázmotor fagenerátorral keresek megvételre, továbbá Hofherr-Kurir garnitúrát. Eladó 100 HP stabil kondenzátoros gőzgép, üzembent megtekinthető. Kukoricamorzsoló motornal, 2 éves Grenoval együtt eladó. — Szabó Lajos, Pančevo, Votvode Putnika ul. 12527

Malunk felépítéséhez venének jókarban levő teljes malomberendezést, esetleg egyes darabokat is. Levélbéli ajánlatokat ár megjelöléssel Karlovai Gőzmalom R. T. Dragutinovo címre kérünk. 12472

Magánjáró szivógázmotor magános vagy 48 collos cséplővel eladó. Vadócz Károly, Bačka Topola. 11778

Fűzők, orvosi rendelésre haskötők, a legmodernebb kivitelben Gutainénál VIII., Ostojičeva ulica 32.

VÁROSI MOZI

Csütörtök — vasárnap

Kettős műsor! Grandiózus két sláger!

TILTOTT SZERELEM

Egy család drámája. — Főszereplők: Gina Maues, Rudolf Klein, Rouge Vera Schnutterlow

Hat szép leány szállást keres

A főherceg és a bárónő kalandja

Fenomenális vigjáték. — Főszereplők:

Jenny Jugó, Verebes Ernő, Georg Aleksander

Vas- és fűszerkereskedés, jól szortírozott, bovlimentes raktárral, tizenkétezer lakosú nagyközségben, nagy környékkel, kiterjedt állandó vevőkörrel, főúccán a legforgalmasabb helyen, visszavonulás miatt sürgősen átadó. A helyiség bérbeadó, esetleg lakóházzal együtt eladó. Csak személyesen tárgyalok. Fischer Zsigmond, Bajmok. 12402

8 HP Lanz eredeti gyári magánjáró 12 létkörös, 5 éves, gyárilag kijavított szelepes vezérművű, kifogástalan állapotban eladó. Cím Mészáros Ádám, Subotica, Brozova ul. 10. 12392

Figyelem. Legjobban és legolcsóbban, csakis a »Néparuházban« vásárolhat, Conen palota, csirkepiac sarok. Amerikai rendszerrel részletre is 12263

Ház a főúton 2 lakással és 2 üzlethelyiséggel eladó és azonnal átvehető. Frankopanska 15. 12278

KÜLÖNFÉLE

Korcsmaüzlet főútcán, forgalmas saroképületben, tágas urilakkással és melléképülésekkel, hasznosbérbe adó. Braovits Pál, Mo (Bácska). 12550

Elvesztett a Párhuzamos uton e hó 25-én este 10 órakor pénztárca 3 darab postai igazolvánnyal. A megtaláló a pénzt és bélyegeket megtarthatja, míg az igazolványokat kérem vagy a 2. számú (vasuti) postafőnökségnél, vagy a rendőrséghez küldje be. 12551

Száraz nagy raktárhelyiség a tehérpályaudvarhoz közel kiadó. Cím: Kralja Aleksandra ul. I. II. emelet. Ugyanott magánjáró szalgafűrés eladó. 12484

Apróhirdetések Suboticán az Aleksandrova ulicán a Pressburger-féle üzletben, a Manojlovičeva ulicán a Rádió-Reklám irodájában, Universitas könyvkereskedés Aleksandrova ulica, Földes Samu ruhaüzletében, Gyümölcspiac, Noviszadon, Szomborban, Szentán, Veliki Beeskereken ottani fiókkiadóhivatalainkban is eredeti áron feladhatók.

A dobozgyártás teljes vagy részleges leszállására orvosok állal ajánlott Afumapasztillák a legjobban beváltak. Dobozonként 30 dinár. Készíti Blum gyógyszerár, Subotica, főpostával szemben. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban. 11357

A Főtér közvetlen közelében két egymásba nyíló, elegánsan butorozott szoba gardero (mosdó) szobával, nagy uccai teraszszal, két személynek, esetleg irodának azonnal kiadó. Felvilágosítást nyújt Dunav biztosító, Vilsonova ulica 11. 12311

Észak- és Délamerikába utazni óhajtoknak felvilágosítással szolgálj Nemzetközi Iroda, Subotica, Aleksandrova ulica 9 11159